

NAREDBE, I UPRAVE

BISKUPÁ NAMISTNIKÁ APOSCTOLSKÍ

PROSHASTÍ, I SADASCNEGA,

KOJESU DUXNI IMAT PRID OČIMA, I ČESTO NAPOMIGNAT

PŮKU KATOLIČANSKOMU U DNEVE ZABILIXENÈ SVI

POSCTOVANI XUPNICZI, I GNIOVI POMOCHNICZI

PO SVIM XUPAMA BOSANSKOGA VIKARIATA

APOSCTOLSKOGA, SABRANE, I UREGENE

Od Prisvitloga, i Priposctovanoga Gospodina

FRA AGUSTINA MILLETICHIA

BISKUPA DAULIANSKOGA, I NAMISTNIKA

APOSCTOLSKOGA U BOSNI SVOJ,

U HERCEGOVINI, I U POSAVINI TURSKOJ,

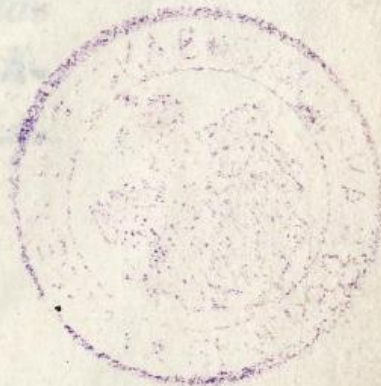
I USCTAMPANE PO DOPUSCTEGNU SVETOGH

SKUPPA OD RASCIREGNA VIRRE.

U RIMU 1828.

U ECTAMPARII SVETOGH SKUPPA.

FRA AGUSTIN MILLETICH

REDA MAGNE BRATJE S. O. FRANE

OD OBSLUXEGNA

PO MILOSTI BOXIOJ, I APOSCTOLSKOGA S.
STOLLA BISKUP DAULIANSKI, I NAMISTNIK
APOSCTOLSKI U BOSNI, U HERCZEGOVINI,
I U POSAVINI TURSKOJ.

Posctovanim Xupniczim, i gniovim Pomoch-
niczim, i svemu nashemu Púku Pravovir-
nomu, pozdrav, blagosov, i podpunó
Duha Svetogh utishegne nazivá.

*P*oznanovamje, Bratjo pripogliubglena
u Gospodinu, dasu mnoghé spasonosné
Uprave, i Naredbe opchenè, i osobité u
različítá vrimenta godiná proshasti pruxali
Biskupi Namistniczi Aposctolski po svim na-
shim Xupama, kakoje u koje vrime, i u
komu mistu potriba opchená, olli osobitá
iziskivala, zaduxujuchi Posctov. Xupnike,
daji pripisuju, i Púku napomignaju: kako-
su i pripisivali, i napomignali. Alli u vrime
progonstvá, bixaniá, primischegna, i saxga-
gná kuchia Xupski, i u vrime prominá PP.
Xupniká, i Kapellaná, mnoghisu Kartula-
richi, i Kgnighe Xupské s'ostalím pokuch-
stvom izgorile, i izghinule, a nikese i za-

*baczile . Poradi scta nastojalismo skupit iz
 rečení spasonosní Pastirskí Upravá , i Na-
 redbá stvári potribitié , koje za vechiú las-
 nost nashi PP. Xupnikà , Kapellànà , i Is-
 povidnikà činilismo u ové Kgnixicze usctam-
 pat , uffajuchise , dachese takó lascgné ucu-
 vat , i pomgnivié obsluxivat , kako nás opo-
 migná Aposctó S. Pavó , govorechi : Obe-
 dite Præpositis vestris , et subjacete eis . Ipsi
 enim pervigilant , quasi rationem pro anima-
 bus vestris reddituri , ut cum gaudio hoc fa-
 ciant , et non gementes : hoc enim non ex-
 pedit vobis . Hebr. 13. 17. Idem Paulus præ-
 cipiebat ubique custodire præcepta Apostolo-
 rum , et Seniorum . Za neuzmnoxavat pák
 govoregna , sudilismo , da nije potribito bi-
 lixit , sctoje koi Biskup naregivó , ni kojé
 godiné , ni pod kakve pedipse ; buduchi da
 mnoghi nashi PP. Xupniczi imaju dobar dio
 spomenuti Upravá , i Naredbá jurve prid
 očima , usctampaní od Pok. dobré uspome-
 né Nashega blixgnega Pridstupnika Gosp.
 Fra Garghe iz Varesha , Biskupa Ruscpen-
 skoga , i Namistnika Aposctolskoga u svoj
 ovoj Darxavi . A kojibi xelili boglese uvix-
 bat u stvarma priascgní vrimená od proshasti
 Biskupà naregení , mogu-ji nách , i prividit
 u Protocollim Manastirskím . Mi , sctosmo*

sudili , daje sadascgnegh vrmena Púku nashemu potribitié , tó-smo i izvadili , gdiscto prominiyshí , a sctogod i nadostaviyshí : imajuchi prid očima slavu , i posctegne Boxié , dobro opchenò duhovnò , i vrimenitò sviú Misnikà , i Redovnikà , i svega Púka nashega pravovirnoga . Iza tú svarhú priporuçujemo , da svaki Misnik ové Kgnixicze providi , i kojasu u istim zabilixena da svi pomgnivo obsluxujete , i činite obsluxivat od pravovirni Karstjand , kojimste od Starishinà Czarkvé Sveté dati za Pastire , i za Upravitegle duhovné . A posli nego vas Zakon sveti Boxii , i sve Naredbe Czarkvené czilovito ispunite , tadà slobodno morete rech s' Nama zajedno : Servi inutiles sumus , quod debuimus facere , fecimus . Luc. 17. 10. Priporuçujemose vashim Svetim molitvam , i podigliujemo svima Pastirki Blagosov sveti .

Pisano u Fojniczi u Manastiru S. Duha na 24. Oxujka god. 1818.

FR. AGUSTIN MILLETICH Biskup Daulianski ,
i Namistnik Aposctolski u Bosni m. p.

L. ✱ S.

DOGAGIAJI OBUSTAVLENÍ

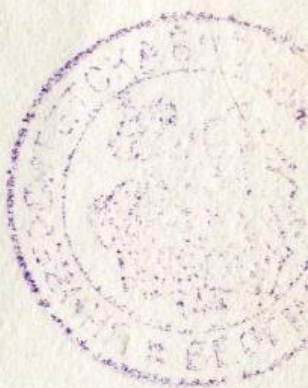
OBLASTI BISKUPSKOJ

POD PROKLESTVO VELIKÓ U SVEMU

VIKARIATU BOSANSKOMU JESU SLIDEGHÍ.

I. **B**uduchi Spasitegl Isus uzdigó Xenidbu na dostojanstvo od Sakramenta za uzmnoxagne, i za korist vrimentú , i vikovićgnú svoji pravovirní naslidniká , zapovidioje u istó dóba , dase imá primat , i dillovat ovi S. Sakramenat u milosti Boxioj po Upravam , i Naredbam Czarkvé Sveté , s'pravim unutarčnim , i zdvočagnim prostnim privoglegnem, i ugovorom Xegnenika , i Udadbenicze , i z'dobrim svittom gniovi Roditeglia illiti Starishina , kojimsu podloxni : zató S. Sábor Tridentinski (*Sess. 24. c. 6. de Reform. Matrim.*) stavglia u veliko proklestvo sve otimače Udadbeniczá, Divojaká, Udoviczà , i drugí xenski glavá , i sve gniove nagovaraocze , vichnike , i pomogače : i zapovidá istí S. Sabor , dase Čegliade otetó imá povratit u prostost podpunu , na načín , dase more udat povoglno za koga hoche ; alli za otimača zakonito vinčatse nemore , doklegodse pod gnegovom oblastju nalazi .

II. Upadaju u proklestvo velikó sví oní, kojibise vinčali znajuchi , dasu u rodstvu , olli

u kakvoj drugoj zapriczi raztargujuchioj xenidbu ; gniovo vinçagne bilobi griscno , i nevaglialo ; nitbise moghli saranit , doklegodse nebi olli razpustili , olli milost odpusctegna od Czar-kvé Sveté isprosili .

III. U istó proklestvo velikó upadaju , po odregegnu nashí Biskupá proshasti , i sadascgnega , svi oní , kojise vinçaju kod Suda izvanskoga , i svi gniovi nagovaraoczi , vichniczi , i pomogaçi . Takó i kojibise vinçali kod Popová Rischianskí , u isto proklestvo upalibi .

IV. Po istomu odregegnu nashí proshastí Biskupá , i sadascgnega upadaju u proklestvo velikó svi oní Karstjani , i Karstjanke , koji usiluju Posctovane Xupnike , i kojemudrago drughe Misnike , olli po sebi , olli s'pritgnom gniovi Gospodará , olli drughì Turaká , da vinçaju na sillu , i prikó zakona Xegnenike , i Udadbenicze , kojise nalaze u kojoj zapriczi tolikó raztargujuchioj , kolikó zabragnujuchioj gniovo vinçagne .

V. Upadaju u istó velikó proklestvo svi oní Karstjani , i Karstjanke , koji osvagiaju , i zlo-glase gniove Pastire , i drughe Misnike kod Turaká . A dabi koi Karstjanin , olli Karstjanka imali kakvu tuxbu protiva komu Misniku , neka prikaxu Czarkvenim Starishinam , neosvagiajuchji niposcto kod Nevirniká .

Opomena Posctov. Xupniczim .

Sve pét rečeni dogagiaja obustavgliamo našoj oblasti , i našega Vikara Generaloga : zató zapovidamo PP. Xupniczim , da , akobise po nesrichì (scto Bogh sačuvó) kojgod od rečeni pét dogagiaja u kojoj Xupi dogodio , i tó izvan Ispovidi , olli z'dopusctegnem Pokornika , imadú odma s' velikom pomgnom vas dogagij izvidit , i Nama , olli našemu Vikaru Generalom razborito prikazat *cum omnibus adjunctis , et circumstantiis Quis ? quid ? ubi ? quibus auxiliis ? cur ? quomodo ? quando ?* A od Nás bitichejim naregeno , scto imaju ginit : *Quia Parochus ex officio declarare non potest , aliquem esse excommunicatum , suspensum etc. nisi ipsi demandetur : potest tamen ex vi latæ sententiæ excommunicatum prohibere ab ingressu Ecclesiæ , et remove a Sacris . Ita Krimer cum communitatus a Nicolao Mazzotta Theol. Moral. Tract. VIII. de Censur. c. 3. §. 1. n. 2. pag. 443.*

Slide Naredbe , i Uprave Biskupské svarhu Sakramenta od Xenidbe .

I. Uzò od xenidbé vexese najpri s'povoglnim privoglegnem Xegnenika , i Udadbeni-

czé , i z'dobrim svittom gniovi Roditeglia isti, olli Starishinà , koji gnima vladažu : i tó privoglegne vaglia , da bude s'obidvi strane prosto , brez ikakva straha , i usilovagna , i da budé ućigneno , i utvargeno prid svidoczima podobnim , kojimse more virrovat , kadbise kakva uzgona do suda Czarkvenoga dotirala .

II. Ugovore xenidbene skrovité , kojise ćiné od Sinová , i Kcherri nalazechise pod oblastju gniovi Roditegliá , brez privoglegna isti Roditegliá , i brez svidoká podobní , porad koji ugovorá skroviti dogagiajuse inádi , smútgne , i krivé zakletve ; uvikje Czarkva sveta zabragnivala , i zabragnuje pod xestoké pokore , kojese imaju naregivat oním neposlusnima Xegneniczim , i Udadbeniczam , kojibise usudili vezat také ugovore skrovité .

III. Xegneniczi , i Udadbenicze , kakó i gniovi Roditegli , i Starishine prie nego ugovor xenidbeni utvardé , imajuse dobro promislit , i Bogu priporućit . Poradi scta nezabragnujese , da mogù uzet vrimenta , kolikoje od potribe , za razpitat , i izvidit stagne xegnenika , zabilixivshi ròk za drugó posćenó zapitagne , olliti proscgnu : i na drugó zapitagne duxnisu brez ikakva odmiczagna odgovorit , akosu kail , olli kazat Muscterii , da

ige traxit sebi Zaručniczu gdimu drago, i dase vech nepovrachiá, i nenapastuje.

IV. Naravní zakon iziskuje, dase imà virno obsluxit, i izpunit svakí posćení, i zakonití ugovor, a osobitim naćinom ugovor xenidbení zakonito utvargení, od koga ugovora brez razloxitoga uzroka (koi uzrok vaglia, da bude kod Sudcza Czarkvenoga poznan, i osvidocen:) nije prosto odstupit nikomu; izvan dabi i jedna, i drugá strana dragovoglno od ugovora odstupila, povrativshi povoglno brez inada jedni drughim obilixja, i drughé darove, akosu kakvi ućigneni, ako nebi ktili poklonit jedni drugbím od gniove draghé voglé.

V. Ugovori xenidbení skrovití brez privoglegna Roditegliá, i brez svidoká od Mlagiarie nesvistné jurve z' grihom od neposluha ućignení, a navlastito akosu josc sa zakletvom potvargeni, premda poragiaju zapriku, kojase zove *od oćitogh posctegna*: (Latini reku: *Publicæ honestatis*:) koja raztarguje xenidbu do parvoga kollina; i premda zaduxuju ugovornika, i ugovorniczu, da imaju stát na besidi, nit mogu brez razloxitogh uzroka od beside popuznut: niscstanemagne dabi koje od gni na beside pomankalo, i ugovor zatajalo, Sudacz Czarkveni nije duxan gniovim besidam, zakletvam, ni obilixjim virrovat, kad jedno

zanikuje , a drugo potvargiuje : negoje od pō-
tribe za učinit súd pravedni , dase izvedu svi-
doczi podobní , kojimse moxe virrovat , i prid
kojimje taj ugovor učignen , i koji , akoje po-
triba , i ako bude Sudacz Czarkveni iziskivat ,
vaglia , dase zakunú svarhu onogá , sctosu iz
ustá Xegnenika , i Udadbencize vlastitim ushi-
ma slishali , i očima vidili , kadsu ugovor xe-
nidbeni skrovíti učinili .

VI. Xegnenik , koise nalazi pod oblastju
svoji Roditegliá , olli drugí Starishiná , ima-
juch odluku xenitse , pria svakogh ugovora ne-
kase Bogu iz svega sarcza priporučí : poslí to-
gá nekase svittuje , i zdogovorí sa svojim Ro-
diteglim , olli Starishinam , očitujuchjim svoju
odluku . Roditegli pák olli Starishine duxnisu
s' pravom gliubavju stavit svu pomgnu za iza-
brat gniovu Xegneniku Bogabojechiú Zaručni-
czu , akobiju i Xegnenik ukabulio : posli togá
neka dokaxú skrovito gniovu xegliu Roditeglim ,
olli Starishinam Udadbencizé , koju xellé imat
svomu xegneniku , kazavshi gnegovo ime ; koji
Roditegli , olli Starishine Udadbencizé učinivshi
viche megiu sobom , i čuvshi gnezinu vogliu ,
nek dokaxu skrovito Roditeglim Xegnenika ,
sctoje bilo odregeno u gniovu vichiu domache-
mu , ter akosu kail Muscterii i onni , i gniova
Udadbenciza , nekase zabilixí vrime od za-

proshegna , illiti od ugovora zakonitoga .

VII. Za prikratit mloghé smutgne , i nadmetagna u proscgni Udadbeniczá naregiujemo , i zapovidamo , da unapridak svaki Xegnenik prie nego pógé prosit Udadbeniczu , kojase u istoj Xúpi nalazi , ima uzet *Czeduliczu* pismenú od P. Xupnika : akolise Udadbenicza u drugoj Xupi nalazí , potribitoje dase Xegnenik i drugomu P. Xupniku prikaxe , i od istoga drugú czeduliczu uzmé , kazavshimu ime , i priimenak Udadbenicze , koju imá odluku prosit . Brez koje czedulicze zabragnujemo svima Roditeglim , i kuchnim Starishinam , da Proscza ni iz Xupe , u kojoj pribivaju , ni iz drughé neprimaju .

A Posctov. Xupnike zaduxujemo , da budú lasni dat rečenu czeduliczu , kadjim bude zapitana . I dase nebi privarili , i dopustili dvoiczi Muscteriá u istó dóba prosit istú Udadbeniczu , neka imena zabilixé na Tefterichiu , koi imaju darxat kod sebe .

VIII. Dosclaczi , i Dosclicze , kojisu izbighnuli iz drugí Kragleviná , i Biskupatá , u nashemu Biskupatu nitse mogu xenit , ni udavat , dok nedobavé od gniova Biskupa , gdisu rogeni , i odrasli , pismenó svidočanstvo od gniove prostosti ; koje svidočanstvo imá bit privigeno od Nás , olli od nashega Vikara Generaloga : kako

S. Sabor Tridentinski zapovida . (*Sess. 24. de Reform. Matrim. c. 7.*) Zató brez nashega osobitogh dopusctegna PP. Xupniczi nemogú dat rečenú czeduliczu od proscgné Xenidbené nikakvu Dosclaczu , ni Doscliczi , nitji mogú primat na parstenovagne , a josc magne na vinçagne .

IX. Na proscgni Udadbencizé imase stavit na tarpezu zajedno s'obilixjem i czedulicza Xupnikova , koju imá uzet s' obilixjem istá Udadbenciza svojom vlastitóm rukóm , a nitko drughi : i ona istá imá donit sa sobom na parstenovagne rečenú czeduliczu za svidocanstvo , daje gnezina pravá voglia zaruçitse sa Xegnenikom , za kogaje izproshena .

A da nebi bio ukabuglen Muscateria , reçenu czeduliczu imá povratiti Xupniku oní istí , koi-juje uzeo ; i tó odná brez odmiczagna , nekaje prosto pristupit drugomu , koi bude zapitat czeduliczu od P. Xupnika , za moçh prosiť istú Udadbencizu .

X. Na proscgni Udadbencizá , premdabi vehoma boglé bilo , da osim posctene besidé , nikakvise darovi , ni uzdarja nepruxaju; niscetanemagné buduchi davgnascgni obicaj , dase pruxí Udadbencizi na proscgni za obilixje posctenogh ugovora po jedan *Vixlin* , illiti pará 60. u Jabuczi, togá starogh obicaja neukídamo .

XI. Muscateria , illiti Xegnenik , komu budé jednoč odgovoreno , damu nisu kail ni Roditegli , ni gniova Udadbenicza , nekase drugí pút nepovrachiá , i nenapastuje : izvan akobimu bilo zabilixeno vrime od roka ugovornoga .

XII. Koji od ugovora zakonitoga brez razloxitoga uzroka popuzuju , grishé prid Bogom ; jerbo varaju himbeno svoje iskargne , i činé protiva zakonu naravnomu onó , scto nebi raddi bili , dase gnima učiní od drugí . Poradiscta dostojnisu pokore , i gubé vas troshak , i hamanete , kojese dali ; a duxnisu povratiti sve , sctosu uzeli , onoj strani , koja stoji na besidi . Akolibise pák poslí zakonitogh ugovora , olli i poslí Navisctegna očitovala kakva zaprika raztargujuchia xenidbu , olbise osviodoćio uzrok razloxití od raztarghnutja ugovora zakonito učignegnoga , tadá harći i obilixja svakom svoja imajuse povratit : ako nebi ktili jedni drugím poklonit .

XIII. Suprotivnosti nerazloxité , i usilovagna nepodobná níki Roditeglià nemilostiví prama gniovim Xegneniczim , i Udadbeniczam , jesu uzroczi osobiti od mnogí smutgnà , i brezakogná , kojase u nashemu púku dogagiaju . Roditegli duxnisu gniove Xegnenike , i Udadbenicze svitovati ; alli nemogujim brez griha odnimit prostosti , koju imaju od Boga , i od na-

raví isté u gniovoj xenidbi , i udadbi . Do najposli akose na zločesto druxtvo namiré , nechese moch tuxit , ni proklignat gniove Roditegle . Zabragnujemo dakle , dase Roditegli , i Starishine , brez razloxitoga uzroka , u odabragnu druxtva zakonitoga po Sakramentu Svetom od Xenidbe , gniovim Sinovima , i Kcherrama nesuprotivé ; ako xelé dobro vrimenitó , i vikovicgné sebi , i svomu porodu .

XIV. Josc gorré , i nerazloxitié vladajuse po níkím místím níkí brezducní Roditegli , i Starishine , koji cziné , i prodaju gniove Udadbenicze kó robigne zakupglené , olli xivine nerazloxité , pogagiajuchise s' Muscteriom , kolikó more datjim , ako xelí imat gniovu Udadbeniczu . Takí običaj nepodobní , gdigodse nalazi , zapovidamo , dase ukiné . S' ovim nezabragnujemo milosche , ni darove povoglné , kojise brez ugovaragna običaju davat , od Xegneniká Rodbini Udadbeniczé od samoga gliustva .

XV. Dostojnisu pák pokoré prixestoké i na ovomu svitu , i na drugomu , koji gniove Udadbenicze udaju za protivnike , i odmetnike Virré , i Czarkvé svèté Rimské Katoličanské . Takabo priateglstva s' krivovirczim , i s' poluvirczim uvikje zabragnivala , i zabragnuje Czarkva sveta : kakoji i mi ovdi zabragnujemo .

XVI. Proscgne Udadbeniczá neimajuse ġinit u oġi Nediglé , ni u oġi drughí Svetkoviná zapovidnġí ; jerbo mloghí do pó nochi u vesegliu zabavgleni običajú slidechí dán S. Misu zaostavit . A bilabi stvár mlogo pristojna , dase proscgne , illiti ugovori xenidbeni neġiné u nochi , nego u dnevu s' pametju trizmenom . Xelimo dakle , i ponukujemo , (alli nezaduxujemo ni pod grih , ni pod pokore) dabise taj običaj od proscgne iz nochni tminá na svitlost dnevnu prinio .

XVII. Posli negoje Udadbenicza zakonito izproshena , imajuse prikazat Xegnenik , i Udadbenicza sc'gniovim Roditeglim , olli z'blixgnim Rodiaczim P. Xupniku , koi duxanje pomgnivo izpitat na samu i Xegnenika , i Udadbeniczu svarhu gniova prostnoga privoglegna . Posli togá imaji izpitat za stvári potrebite od Nauka Karstjanskoga , kojese duxni znati , to jest :

1. *Zlamegne S. Krixa .*
2. *Otajstva poglavítá Virré nashé sveté .*
3. *Dilla Virre , Uffagna , Gliubavi , i Skrushegna .*
4. *Çetiri stvári brez kojise nitko sara nit nemoxe .*
5. *Zapovidi ođ naravi , i od gliubavi .*

6. *Zapovidi Boxie , i Czarkvene .*
7. *Sakramente .*
8. *Grihè smartne , grihe protiva Duhu Svetomu , i grihe , koji vapiu osvetu prid Bogom .*
9. *Stvári potribite za učinit Ispovid czi-lovitu , i spasonosnu .*
10. *Stvári potribite za dostojnose pri-čestit ,*
11. *Otče nasc : Zdravu Mariu : Virro-vagne : i Slava Otczu .*
12. *Krunicze Isusovu , i Gospinu .*
13. *Način kakose imá zlamenovat , illiti Karstit diete u potribi .*
14. *Duxnosti stagna zaručnickoga .*

Stvári tolikó potribité od Nauka Karstjansko-ga pria parstenovagna ako nenaúce , mučno-cheji posli naučit ; i takó neché znat posli uzdi-ghnut gniov porod u strahu Boxiemu . Porad togá zabragnujemo , dase neimaju pripustit na parstenovagne , a josc magne na vinčagne , koji neznaju stvarí potribiti od Nauka Karstjansko-ga , a navlastito Otajstvá poglavití virré nashé sveté .

XVIII. Posli parstenovagna zapovidamo , da odma slidé Navisctegna , i dase vinčagne da-glé od jedan misecz dáná , brez razloxitogh

uzroka , neodmičé ; jer dabi proscla dva mi-
secza posli najposlidnega Navisctegna , zakoni
Czarkve S. naregiuju , dasé imaju sva trí Na-
visctegna ponovit pria vinčagna .

XIX. U Nedigle , i u dneve Svetčané za-
povidgné , i u vrimenta od Czarkve zabragnená,
brez nashega osobitogh dopusctegna , olli na-
shegh Vikara Generaloga , zabragnujemo , da-
se nitko nevinčaje .

XX. Xegnenik , i Udadbenicza pria Vinča-
gna priporučuje S. Sabor Tridentinski (*Sess.*
24. de Reform. Matrim. c. 1. , i Ritual Rim-
ski) dasé imaju czilovito ispovidit , i bogogliub-
no pričestit , za moch primit Sakramenat S.
od Xenidbé u milosti Boxioj , i zadobit oné
milosti , i pomochi , koje Bógh podigliuje Za-
ručniczim , koji u čistochi dushá gnioví ovi S.
Sakramenat dostojno dilluju s'onom odlukom,
za kojuje Spasitegl Isus Xenidbu na dosto-
janstvo Sakramenta uzdigó .

XXI. Kako na parstenovagne , takó i na
vinčagne , bilo na blizu , bilo na daleku , zapo-
vidamo , da imaju dovest Udadbeniczu gnezini
Roditegli , olli kogod od gnezine najblixgne Rod-
biné , dvoje , olli barem jedno čegliade srido-
vično , nitju imaju zapustit , doklegod nebude
zakonito vinčana , i gnezinu Zaručniku prid Ota-
rom Boxiim z' blagosovom Misničkim pridana .

XXII. Svatovi imaju bit Karstjani posćení , Bogaboječí , i trizmení , odiveni odichìóm , Karstjanskóm , brez taslame , brez barjaka , i brez odore turske : koji ni putom vodechi na vinçagne , ni vrachiajuchise s'Vinçagna , ni na Pìru , pushakà neka neispagliuju : buduchise veché putà dogodilo , dasu niki u takom vese-gliu nepodobnom ostali ragneni , i ubieni .

A takó i drugí sctokakvi nepodobní , i grisc-ni obicaji , kojise činé u nikim místim u vri-me pirovagna , s' kojimse sluxí duh nečistí za probudit misli od bludnosti pogané u sarczima gliudskim , naregiujemo , i zapovidamo , dase po sve ukinú , i izkorine iz nashega Púka Karstjanskoga .

XXIII. Poradi troscka od xenidbé , i pirro-vagna mnoghise privale , i zaduxé na naçin , dase do gniove smarti iztogá dúga izbavit nemogú ; zató priporuujemo , dase vishe od jednogh , olli od dva dána vesegle píno ne-produgliuje : a u Nedigle , i u Svetkovine ni-kada dase nepiruje . A bilohi mlogo boglé , i koristnié , da na misto sobeta pírnoga , sazo-vuse iz konshiluka siroticze , uboghí , i potri-bití , ter dase počaste s' jednim razloxitim , i trizmenim nasiehegnem , udilivschi-jim koju lemozinu , dase mogú i drugí dan pokripiti , molechi Bogá za gniove dobroçiniocze .

Ako sve ové Naredbe , i Uprave u gniovoj Xenidbi budú podpuno obsluxivat nashi bogogliubní Karstjani , bitiche blagosovgleni od Bogá , i gniova Xenidba neche tolikogh jada zadavat gniovim Pastírim se' gniovim uzgonam , inádim , i brezakognim .

Slide Naredbe , i Uprave Pastirské , kojese po istí naçin imaju obsluxivat , i napomignat s' Otára u dneve zabilixené za koristnó , i spasonosnó vladagne PP. Xúpniká , i nashega Púka pravovirnoga .

I. Misa opchená puçká kolikó u Nedigle , tolikó u Svetkovine zapovidgne po svím nashim Xupama zapovidamo , dase imá zapoçet barem na jedan sahat i pó pria podne , na naçin , da , u podne budé dospivena . Zató priporuçuemo svima Karstjanom , dase potexé ran-no dolazit k' Misi za prikazat Bogu Posvetilisce od poçetka tia do svarhe s' Misnikom na Otaru Svetomu .

II. U Nedigle , i u Svetkovine zapovidgné nekse nitko nestavglia na dalek pút iz jedne Xúpe u drugu neslishavshi S. Misu ; izvan da-bi mogó prispit k' Misi u mistu , u koje imá potribu otichi .

III. Kod Misé da neima nitko darxat kod

sebe oruxja nikakva bojnoga , a osobito u Czarkvam .

IV. Mista oná , u kojimse Misa S. govorit običaje, buduchi mista Bogu posvečena ; zato zabragujemo , dase nigdi na Misischiu , ni na Grebju , ni okolo gnega na blizu nečine zborri , ni karčme , ni targoviscta , ni uxine , ni drughe stvári nepodobné , i nepristojne mistu posvečenomu .

V. Ni kod kuchiá , ni po pútu igiuchi k'Misi , i povrachiajuchise od Mise , ni kod Mise , a navlastito u Svetkovine Boxichné , ni u drughé prikó godiné priporučujemo , dase puscke neizpagliuju ; poradi smutgná , i sctetá , koje-suse dogagiale , i moguse lasno dogodit .

VI. U Nedigle , i u drughé Svetkovine zapovidgne kakosu duxni PP. Xupniczi u vlastitim Xupami za Púk Misu S. govorit , Ríc Boxiu pripovidat , Sakramente Sveté podigli-vat , Nauk Karstjanski kazivat , i tomačit ; takosu duxni i Karstjani u vlastitim Xupama dneve Bogu posvečene s'pravim bogoglubstvom provodit neskitajuchise po drughim Xupama , navlastito u Svetkovine Boxichné , Uskarsné , i Dúhovné . A porad smutgnà , i sctetá , koje-suse dogagiale , zabragujese , da na Godove različité Puczi iz drughi Xupá kod nashi Manastirá , i Czarkavá nekupese , kakosu obi-

čavali dolazit na Duhove u Fojniczu; na Ivagn dān u Suttisku, i u Jajcze; na Miogl u Varesc, na S. Kātu u Kreshevo.

U drughé pák dneve prikó godine neza-bragnujemo, da Karstjani bogogliubní iz drugih Xupá mogú pohodit nashe Czarkve, ispu-nit gniove zavite, i primit prismet Sakramen-te. Samo priporuĉujemo, da dolazechi, i odlazechi putuju s' mírom, neĉinechi sctette nikomu.

A Mlagiaria Momczi, i Divojke brez druxtva gniovi Roditegliá, kakó i xené mlade brez druxtva gniovi Zaruĉniká na dalek pút ni po-jedan naĉin nekase nestavgliaju. Dalek pút ra-zumiese, gdisé nemore lasno otích, i dóch u istí dán.

VII. Priporuĉujemo svima Roditeglim, da nastoje, kolikoje moguche prie, diĉiczu, ka-kose porode, donosit na Karsctegne; da nebi koja dusha po gniovoj nepomgni poghinula brez Karsctegna svetoga, s'ovogá svíta priminuvshi.

VIII. Po isti naĉin priporuĉujemo svimá Ro-diteglim, i kuchnim Starishinam, da stavé svu pomgnu za nauĉit gniovu diĉiczu, i uvix-bat u stvarma potribitim od Nauka Karstjan-skoga, i da uzdixú gniov porod, počmavshi od parví godiná, u strahu Boxiemu, i u Za-konu Svetom Isusovu.

IX. Kad koje čegliade primine s'ovoga svíta , ako nije priminulo od kughe , olli od drughé kakvé bolesti otrovné , neimase kopat odná , a navlastito akoje priminulo od smarti nenadgné ; negose ima darxat barem za jedan dán czio tilo neukopano ; jerboseje dogagialo , daje koje čegliade xívo bilo ukopano . Tilesa pák martvá nekase kopaju duboko barem okó dva arshina , dase xiví od tilesä martví netruju .

X. Zapovidamo po istí način svima kuchnim Starishinam , olli najblixgnoj Rodbini , da , kakose u gniovim kuchiamä koje čegliade razbolí , da imaju odná dozovnut Misnika , da providí , i opremí bolestnika s' prisvetim Sakramentim . A posli smarti svakoga čegliadeta duxnisu prikazat P. Xupniku Ime , Priimenak , i godine pokojnoga , olli pokojné , i gdisu pokopani , dase u kgnigam zabilixi ; kakó S. Sabor Tridentinski zapovidá . Troshak pák , koise po nikim mistim činit obiçaje na Sedminam , kad koje čegliade umré , bilobi boglé , i koristnie i za xivé , i za pokojné , dase okrene u lemozinu uboghim , i za dushu , kojaje s' ovoga svíta priminula , dase na vrijeme Mise izgovoré .

XI. Móbe , Vlaçidbe , prelovagna , skitagna , i síla nochná , poradi smutgná , i sctetá vrimenití , i duhovní , kojese dogagiat obiçaju ,

odavnasu zabragnivana , i zabragnujuse pod pokore pristojné za nareditse svima , koji také móbe , prelovagna , i síla nóchná u gniovim kuchiamá pripusctaju , i onim , kojise u nochi skitaju .

XII. Xenne mladé , a osobito Divojke , i Udovicze zabragnujemo , dase neskitaju po Derneczim , po Pazarim , i po Çarshiam : tobose nepristoji Karstjankam posctenim .

XIII. Spazilismo u nikim nashim Xupama , navlastito po Herczegovini , a i po drughim mistim , da mloghí Roditegli , i Starishine neopazní , níkí zár usilovani od potribé , a níkí i brez goleme potribé , shagliu gniove Divojčicze za xivotignom u pustoshi s'čobanim , i s' mlagiariom od svaké varsté , stavgliajuchji u velike poghibili . Priporučujemo dakle svima Roditeglim , i Starishinam , da unapridak imaju vechiù brigu , i pomgnu čuvat gniovu dičiczu , a osobito Divojčicze , koje duxnisu i dán , i nóch imat pod okom . A svarhu svegá priporučujemo , da Divojčicze , kojesu doscle na godiná dvanaest , ni z'druxtvom , a josc magne same za xivotignom neshagliu : porad uzroká , koje onni istí varlo dobro poznaju .

XIV. Budalasctine od Kumstvá strixení , od pobratimstvá , i slavglegna imená Karstní , i drughé ovim priligne , kojese činí po nikim

nashim Xupama , na način Rischianskí , nepristojese pravovirnim naslidniczim Isusovim . Poradi scta , kakosu josc od priascgní vrime-
ná zabragnivane , takose i sadá zabragnuju ,
priporučujuch , dase imaju svagdi ukinut .

XV. Zabragnujuse po istí način svaké ighre
neposctene , maskare , čorjačegna , i priobla-
čegna musckí glavá u odichiu xenskú , i xenské
čegliadi u agline muscke ; kakoseje po nikim
mistim običavalo činit uz Poklade , i na Pir-
rovim : jerbo svake ighre , i maskare neposcte-
né , koje probugiuju na grihe pogané , jesu od
Boga , i od Czarkve Sveté zabragnene , nitse
mogú propustit brez pokaragna .

XVI. Karstjani , koji polazé na dalek pút ,
i koji sellé iz jedné Xupe u drugú , potribitoje
da uzmú od gniova Xupnika , odkle polaze ,
i da ponesu sa sobom pismenó svidočanstvo od
gniova posctenoga , i Karstjanskoga xivglegna ,
i dasu ispunili zapovid Czarkvenú od gódiscné
Ispovidi , i Uskarsnogh Pričesctegna : koje svi-
dočanstvo duxnisujim dat PP. Xupniczi porad
Boxie gliubavi . Kojisu pák u drugú Xúpu pri-
selili , rečenó svidočanstvo imaju od má prika-
zat P. Xupniku , u koga Xúpi jesuse namistili ,
dajim moxe podiglivat prisveté Sakramente .

XVII. Zapovidamo , dase po svím nashim
Xupama gadisc bina Czarkvená , koja sluxí za

posctenó uzdarxagne Misniká , Manastirà , Czarkavá , i Otará , imá dávat u Jesen , na način , da megiu Mihogliom , i Boxichiom budú svi esabi poravnani , da u vrime Korizmené Ispovidi nije uzgoné , ni obustavlegna prisvetí Sakramenatá porad godisbiné neplachené.

XVIII. Godiná proshastí varžalisuse po nikím nashím Xúpama sctokakvi Skitaçi , Liczumirczi , i utvoricze , vuczi razdiravczi pod koxom ovčiom , siuchi nauke himbené u nashemu Púku priprostitomu , i kriuchise od očiu nashi PP. Xupniká . Naregiujemo dakle svím pravovirním Karstjanom po svim nashim Xupama , akobise unapridak kakav utvoricza , dosclacz , olli koi-mudrago Liczumiracz u kojoj Xúpi pokazó , bio Misnik , bio Sekular , daga imaju od má P. Xupniku prikazat . Drugojaće bitiché xestoko pokarani , koji budući u kuche primat . Ovaki utvoricze dasu praví Misniczi , olli Karstiani , nebi nashi Pastira zloglasili , ni od gni bixali .

Opomena Posctovanim Xupniczim .

Naregiujemo za najposli , i zapovidamo , da ozgór zabilixené Naredbe , i Uprave , kolikó od Sakramenta od Xenidbe , tolikó svarhu posctenogh xivglegna Karstjanskoga ,

imajuse napomignat s' Otára Púku po svím Xupama nashega Vikariata Apostolskoga svake godiné po trí púta , tójest , u parvu Nedigliu prid Vodokarstie : u parvu Nedigliu posli Uskarsa ; i u parvu Nedigliu posli Mále Gospoine .

Opomena drugá istim Posctovanim Xupniczim .

Nebuduchi móguče , da u svím gorri spomenutím Upravam , i Naredbam moguse u svakom dogagaju prividit sva okolostagna , koja otesčajú , olli oblakshajú različítá poman-kagna , i neposluhe ; nittise more u svakomu dogagaju svakomu kípu jednaka pokora naredit pram tegobom grihá , i neposluhá ; zató priporučujemo , i naregiujemo PP. Xupniczim, i koji budú na gniovu mistu , da uloxé svu pomgnu , i brigu pastirskú , za izkorinit svako nevirstvo , krivovirstvo , čarke , zle običaje , i drughé opačine , i nepodobnosti iz nashega Púka pravovirnoga , i za činit podpuno obslužit Zapovidi Sveté Boxié , i Czarkvené ; a takó i Uprave , i Naredbe ozgór zabilixené , svittujuchi , ponukujuchi , gdi budé potriba , i pokorechi Nashom oblastju , kojujim podigliujemo , krivcze očité (izvidivshi pomgnívo,

i obistinivshi nesumgnivo gniova pomankagna)
 s'pokoram razloxitím , i spasonosním . *Nul-*
lam tamen illis concedimus facultatem impo-
nendi multas pecuniarias , vel alias quas-
cumque contributiones , aut servitia , seu la-
bores personales in propriam utilitatem , ne-
que ad causas pias . Quam facultatem No-
bis , et Vicario nostro Generali omnimode
reservamus . Gdi pák vidili budú , daje potri-
 ba , nekase javé Nama , olli nashemu Vikaru
 Generalomu , prikazavshinam razborito Krivcze,
 i gniova pomankagna .

ZA POSCTOVANE XUPNIKE,

I GNIOVE POMOCHNIKE.

Svarhu Sakramenta od Karsctegna.

I. **K**arsctegne S. buduchi Sakramenat najpotribitii takó, dase brez gnega nikakva dusha saranit nemoxe : zató priporuĉujemo , i zapovidamo nesamo PP. Xupniczim , i Kapellanim , negò i svim ostalim Misniczim nashoj duhovnoj oblasti podloxnim , da budú lasni , i pripravni u svakó doba podilit ovi S. Sakramenat po naredbi Isusovoj , i po upravi , i naĉinu Rituala opchenogh Rimskoga : i tó poradi gliubavi Boxie , neiziskujuchi plaché nikakvé vrimenté ni posli , a josc magne pria Karsctegna : izvan dabi tko od svoje draghé voglé koju lemozinu udilio , tó mogu brez gríha primit .

II. Buduch nasc Púk tolikó raztarkan , i sella na daleko od kuché Misniĉké razmaknuta , dogagiase priĉesto , da jedna ĉegliadcza porad vrimená zloĉestí , vodá , i putá poghibgliví za mnogo vrimenta nemoguchi brez

veliké poghibili donit dićiczu skorro rogenu do Misniká , zadarxajuji s'tolikom poghibili nekarsctenu : zato naregiujemo , da svaki Misnik , kad ige na dalek pút ponese sa sobom kesiczu od Karsctegna ; i dajemo oblast svakomu Misniku od nashega Vikariata , da moxe u Selima razmaknutim , gdi vidi potribu , karstit diete nekarsctenó . Ama u istó vrime zapovidamo , da svaki imá nosit i Kalemara sa sobom , i u istomu mistu imá upisat Karsctegne *in forma consueta* ná dvíma karticzam , i jednu imá kuchianom priporučit , da , kolikoje moguće pria , pridadú Xupniku vlastito- mu , neka zabilixí na kgnigama Xupskim , daje diete Karscteno , gdi , i od koga , u koi dán , i tkoje bio kúm , olli kúma &c. kako S. Sabor Tridentinski naregiuje ; a drughu ima darxat kod sebe , i metnutju u kgnixicze , koje ima nosit sa sobom u kesiczi , dá po nesrichi kadbise izgubila parva , kojuje dao kuchianom , najdese drugha .

Svarhu Sakramenta od Krizme .

I. Naregiujemo , i zapovidamo , da u vrime nashega Pohogegna pria nashega doshastja u različité Xúpe PP. Xupniczi , i Kapellani navisté Púku Nashe doshastje , da mogú Ro-

ditegli , i Starishine pripraviti na vrime gnio-
vu Mlagiariu za primiti spasonosno ovi S. Sa-
kramenat od Krizme .

II. Zapovidamo , da Xupniczi , i Kapella-
ni iztomace s'Otara , sctoje ovi S. Sakrame-
nat od Krizme ; od kogaje postavlen , i za
koju svarhu ; kakve plode dilluje u dushama ,
kojega dostojno primaju ; kolikoje svakomu
Karsetenomu potribiti ; i s' kakvimse pripravam
ima primat .

Sva ova mogú prividiti u kratku u kgnixiczam
od Nauka Karstjanskoga, pristampanim u Ri-
mu godine 1828. na listu 96. A na daglé neka
privide u kgnigam III. P. Fra Jerolima Filip-
povichia iz Ramme na listu 38. i slidechim .

III. Zapovidamo , da PP. Xupniczi , i Ka-
pellani nastoje na nekoliko dana pria , ispitati
za Nauk Karstjanski , ispoviditi , i priçestiti
one , kojisu dosli na zrilost od godina , da
mogú primiti u milesti Bozjoj ovi S. Sakra-
menat .

IV. Naregiujemo , dase sve kgnighe Xup-
nické , kojese imadu od Nás prividiti , po Na-
redbi S. Sabora Tridentinskoga , nagiú pri-
pravne , prighledavshi svaká pomgnivo , i po-
pravivshi zaostavljena imena , i druga ; i to
sve pria nashega doshastja .

V. Naregiujemo , i zapovidamo , dase u

svakoj Xúpi , i Kapellanii učini , i darxi pripravan pria nashega doshastja *exactissimus Parochiæ, et animarum status* , pobilixivshi;

1. Sella , i kolikoje svakó sello daleko od pribivaliscta običajnogh Misničkoga .

2. Otári , illiti Paramente u kojimse Selima nalaze , koje Paramente sve imaju činit donit u Kapelu , daji moremo prividit .

3. Grebja , i jesuli ogragena , olli né .

4. Kolikoje u svakomu Sellu kuchia , illiti Familia Karstjanski .

5. Kolikoje u kojoj Familii Čegliadi velike od pričestegna , i diczé , kojase nepričestuju .

Svarhu prisy. Sakramenta , illiti Posvetiliscta od Otara .

I. Članakje nesumglivi Virré nashé Sveté , da u prisy. Sakramentu od Otara , uzdarxi-se , i prikazujese bistveno po ruke Misniká zakonito regení Bogu Otczu na posvetiliscte priatno za xivé , i za pokojné isti Gospodin Isus Jedinorogeni Sin Boxii z'Dushom , i s'Tilom , z'Boxanstvom , i s' Čovičanstvom , kojje

za odkupglene , i za vikovičgné spasegne sve-
gá Naroda Čovičanskoga sebe istoga na Kri-
xu izdahnuvshi na posvetiliscte prikazó . Izis-
kuje dakle dostojanstvo , i svetigna ovogh
Otajstva privisokoga , osim unutargné , i zdvo-
ragné svetigné , i čistoché Misničké , da Ota-
ri , Ruho , Sudje , kgnighe , i sva ostalá ,
koja sluxé za ovó čudnovató mirotvornó posve-
tiliscte , budú čista , i ureshena , kakose pri-
stoji veličanstvu , čistochi , i svetigni priizvar-
stitoj Jagancza Boxanstvenoga . Zaradi togá
priporučujemo , koliko vechmá moremo , svi-
ma nashim PP. Xupniczim , Kapellanim , i
drughim Misniczim , kolikó Fratrím , tolikó
Popovim , čistochiu , i nakichegne Otará ,
Ruha , i Sudja svetoga : i dase u svakoj Para-
menti provide Gostaricze czaklene s'Tanuri-
chiom Kositernim .

II. Naregiujemo , i zapovidamo , dase ba-
rem svakó petnaest daná priprave nove Oscie ,
koje za posvetiliscte imaju sluxit .

III. Naregiujemo , i zapovidamo , dase u
svakomu Sellu , gdi imá kuchiá Karstjanski ,
providi po jedna daska sklopglená , na kojojse
Misa S. moxe rech , kadbi bila potriba , i da-
se na istoj dasczi prilipé *Convivia* , i koja
prilika Gosp. Isusa , B. D. Marie , i drugih
Svetí ; i da rečená Daska Otarná ni za koju

drugú stvar izvanskú sluxit neimá , osim za Misnó posvetiliste .

IV. Da u onim mistim , i po Grebjim , gdisé Misa S. u Nedigle , i u Svetkovine govorit običaje , Otári , akose nebi moghli oplest , zagradit , i daskama nadkrit , budú barem nadkriveni , dokse Misa S. govori , čistim pokrivačom olli od *Mushemé* , olli barem od sukna čista , i oprana , koi pokrivač po istí naćin imase darxat u mistu čistu , i dase za drugú kakvu sluxbu izvanskú nestavglia .

V. Naregiujemo , i zapovidamo , da svaki Misnik , i Redovnik imá u Aglinam Redovnićkim , t. j. Fratri obućeni u Abit s'Kapućom , i opasani pasom Redovnićkim ; a Popovi obućeni u *Vestu* dugú do talá , Misu S. govorit ; kako zakoni općení Czarkvé S. naregiuju .

VI. Naregiujemo , i zapovidamo , dase u svakoj nashoj Xupi , i Kapellanii posebnoj pribavé kgnixicze , na kojim imaduse pomgnivo bilixit broj , i odluke od Misá kolikó scivení , tolikó *cantaní* , i lemozina , kojase za isté primá . Takoger i Mise , kojese izgovorene , olli kuda poslane , nekase pomgnivo na istim kgnixiczam bilixé : i nekase Mise nezadarxaju , vech po rédu odluke dobroćinioczá bogogliubnì izpugnaju : kako zakoni

Czarkvé S. naregiuju , i pravda iziskuje , da-
se i porad také nepomgné svarhu nás sarčba
pravde Boxie neprolivá .

VII. Naregiujemo , i zapovidamo , dase u
svakoj Xùpi , i Kapellanii razmaknutoj učini
jedan Kartularich , u komu imase bilixit le-
mozina , kojase bude primat od dobročinioczá ,
i od Pokorniká za provigegne stvarí potribiti
za Ruho od Otará , kojise u različitim mistima
nalaze . Takoger i jedna Kesicza na bascka
nekase darxi , u koju imase stavgliat , i ču-
vat rečená lemozina . A na promíni PP. Xupni-
ká , i Kapellaná , s' ostalim stvarma Xupskim ,
imase pridavat i oví *Tefterich* zajedno s' le-
mozinom , i s' razboritim esabom od svega ,
sctoje primgleno , i sctoje za koju stvár po-
trosheno : na komu *Tefteru* imaduse uvik
podpisat i Nastupnik , i Pristupnik . I oví
Tefterich s' ostalim kgnigama Xupskim imase
Nama u S. Visiti prikazat .

VIII. Naregiujemo , i zapovidamo , da sva-
kí Xupnik , i Kapellan providí barem po jednu
Pixidu za prisiv. Sakramenat od Pričesctegna :
premdabismo xelili , kadbi moguče bilo , da-
se i u svakoj Paramenti namakné , ako né na
jedan pút , nastojechi malo po mallo . Svarhu
scta naslognamose na pomgnivó nastojagne nashé
Bratjé Xupniká , i nashéga Puka bogogliubnoga .

IX. Strascni razlogh davaché na Sudu Bo-
xiemu svi nashi PP. Xupniczi , i Kapellani ,
koi poradi linosti , i nepomgne zapusctaju , da
vechi dio nashega Karstjanluka polazi s'ovoga
svita brez brascglenicze od prisv. Priçescte-
gna . Poradi scta priporuçujemo , kolikó ikad
veché moremo porad gliubavi Isusove , nare-
giujemo , i zapovidamo svimá nashim PP.
Xupniczim , i Kapellanim , da stavé svu pom-
gnu za izpunit ovú osobitu , i privekú gno-
vu duxnost Pastirskú , nastojechi po svakí na-
çin ; gdigodje moguche , da nijedno çegliade ,
ni muscko , ni xensko , kojeje dosclo na zri-
lost od godiná , nepogé s'ovoga svíta brez
brascglenicze od prisv . Priçesctegna .

Svarhu Misé Púcké .

I. Misa Púcká kolikó u Nedigle , tolikó u
drughé Svetkovine zapovidgné priko godi-
né u svim nashím Xúpama , i Kapellaniam
razmaknutím od kuché Xupnické , zapovida-
mo , dase imá govorit po ranno , na naçin ,
dà u podne budé sva jutargna sluxba Boxan-
stvená dospivena ; nekase siromasná çegliad-
cza , navlastito kojasu iz dagli mistá , mo-
gú na vrime gniovim pribivalisctim povrátit .

A u oním mistím , u kojimse u Nedigle ,

olli u dneve Svetčané *Pazar* illiti Targoviscte kupit običaje , naregiujemo , dase Misa opche-
ná pučká josc po rannie govori , davshi na
znagne Púku nekase potexí k' Misi na vrime ,
neiztexuchise do pó jutra za póch od kuché ,
i nezadarxajuchise po putovím :

II. Ovdi opomignamo PP. Xupnike , daje
S. O. Papa Benedict XIV. u svojoj Naredbi
izdatoj na svitlost na 19. Kollovoza god. 1749.
očito, i pod sveti posluh zapovidio svima Xup-
niczim Czarkvé Sveté Rimské Katoličanské, da u
Nedigle, i u drughé Svetkovine zapovidgne prikò
sve godine imaju Misu govorit za Púk gniovoj duh-
ovnoj oblasti podloxní , neiziskujuchi za istú
Misu od Púka lemoziné nikakvé : kakosmo
u Nashoj kgnighí Pastirskoj poslanoj godine
1817. na daglé iztomačili ; scto i sadá po-
navgliamo , zbiglno zabragnujuchi , da PP. Xup-
niczi za Misu Pučkú u Nedigle , ni u Svet-
kovine ni ukakvoj nashoj Xupi lemoziné od
Puka neiziskuju.

III. Kako je naregivano od proshastí Bisku-
pá , takó i Mí naregiujemo , da PP. Xupniczi,
i Kapellani u Nedigle , i u dneve Svetčané nè
obodvoicza u mistu jednomu , negó u različi-
tím kraima , za vechiú lasnost Selá razmak-
nutí , i Púka raztarkanoga , S. Misu go-
voré . I porad togà uzroka s'razlogomsu zabra-

gnivali , kakó i Mí zabragnujemo , da ni PP. Xupniczi , ni Kapellani , kojimje kraj u Xupi zabilixen , i koji imaju Kapellaniu od opchené kuché Xupničké razmaknutú , koliko u Nedigle , tolikó u drughé Svetkovine zapovidgné , neigiu s' Misom , a josc magné s' Pukom u drugú Xupu : vech nekase svakí u vlastitoj Xupi , i Kapellanii , navlastito u dneve Bogu posvechené , svoje duxnosti Pastirske spomené ; kako zakoni Czarkvé S. naregiuju . Jer kolikoje vechiá neumjetnost u nashemu Puku raztarkanomu po Planínam , i po Dolinam , tolikó vechiá nepristajná , i brixglivá pomgna iziskujese od strane nashí PP. Xupniká , Kapellana , i drugih Misniká , i Redovniká , gdigodse nalazé , za naučit neumjetné u stvarma potribitím od Nauka Karstjanskoga ; osobitim naćinom u Otajstvima poglavitím virré nashé Sveté , potribitím za spasegne vikovićgne , *tam de necessitate medii , quam de necessitate praecepti* . Zató priporućujemo svima PP. Xupniczim , i Kapellanim , da u Nedigle , i u drughé Svetkovine priko godiné olli pria Misé Pućké , olli uz Misu posli Evangeelia , olli posli Misé nastoje iztomaćit u kratko , i razborito dio koi , illiti ćlanak Nauka Karstjanskoga .

Zaprike tagoger Xenidbene kolikó raztargujuché ; tolikó zabragnujuché da barem po dva

púta svaké godiné t. j. u Parvu Nedigliu poslí Vodokarstja , i u drugú poslí Uskarsa s'Otara napomenú ; kakose nalazé u Kgnixiczam od Nauka Karstjanskoga (kojismo činili priscampat u Rimu godiné 1828. na listu 138) .

A dilla kripostí Bogoslovní *Virré* , *uffa-gna* , *Gliubavi* , i *Skrushegna* u Nedigle navlastito , da nikada prigovorit prid Pukom nezaostave .

Da pače i u dneve raditgné mollimo sve nashe PP. Misnike po Xupama , da posli Misé skidajuchi sa sebe sveté Agline prid Otarom , akobise čegliadczé priprostité kod Mise dogodilo , uzmu u običaj rečená svetá Dilla prigovorit , kejabijim moghla sluxit za jedan dio od zafalnosti po Misi , s'odlukom primit oná oprosc tegna priobilatá , koja dopusctá Czarkva S. svimá pravovírnim , koji rečená dilla s'pravim bogogliubstvom svaki dán prigovaraju , i drugim kazuju .

Priporučujemo jošter , i zapovidamo svima PP. Xupniczim , i Kapellanim , da u Nedigle , i u Svetkovine zapovidgné poslí podné u vrime , kojese običaje rech *Večergna* , gdigodse budú nalazit , i kadgod budú moch imat vrime priatnó , nastojé sazvat čegliadczu , i dićiczu iz blixgní místá , ter barem za jedno pó sahata sc'gnimase zadarxat u prigovaragnu

duhovnomu svarhú Nauka Karstjanskoga .
Poslí togá prigovorit sc'gnima u druxtvu Gos-
pine Letanie , i podilivshijim sveti blagosov
pustitji póch u míru Boxiemu .

S'ovóm prigodóm , olli u drugó zgodnié
vrime , xelimo , i kolikó vechmá moremo ,
priporučujemo PP. Xupniczim , i Kapellanim,
da svakó diete kolikó , musckó , tolikó xenská
pria parvogh Pričesctegna, svarhú Nauka Kar-
stjanskoga pomgnivo izkushaju,navlastito svarhu
Sakramenta Tila Isusova , koje imaju primit
naučivshiji , s'kakvom pripravom , i čistochiom
dushé , i tíla imaju pristupat na prisv . Priče-
sctegne : i kolikase zafalnost , i nastojagne poslí
Pričesctegna iziskujé za uzdarxat uvik u sar-
czima , i u dushama Spasiteglia Isusa prim-
glenoga : nastojechi , dase pričesctegne dičr-
gné daglé od deset , jedanaest , olli dvanaest
godiná neodmičé .

IV. Svimasu poznani Zakoni Czarkvé Sveté
ponovgleni , i potvargeni u S. Saboru Triden-
tinskomu , i veché putá napomignani od Bis-
kupá Nashi Pridstupníká *quoad Residentiam*
Parochorum in suis respectivé Paroeciis (Con-
cil. Trid. Sess. 23. de Reform. Sacr. Ord. c.1.)
Poradi scta zabragnujemo , da nijedan Xupnik
brez Nashega osobitogh dopusctegna , olli na-
shega Vikara Generaloga ni u dneve raditgné

u trechiu Xúpu neprilazi : a u blixgné Xúpě za veliké kakve potribe duhovné , olli vrime-
nité , da mogu otich u dneve raditgné , osta-
vivshi u Xupi zaminu , gdise moxe , nezabra-
gnujemo . I za tú svarhu dopusctamojim , za
otích , pristát , i povratitse u Xúpu vlastitú
ně vishe od trí dána .

V. Dedecet omnino viros Ecclesiasticae mi-
litiæ adscriptos , Sacerdotes praesertim , qui
Sacrosanctum Domini Calicem Divino cruore
madentem ori suo quotidie admovent , atque
exhauriunt, Superioris labri pilos , quos *Myx-
taces* vulgo appellant , adeo oblongos nutri-
re , ut iisdem totum ferme os obstruant ,
atque cooperiant , imo nonnulli ambitionem
quamdam in iis ita ostentent , ut quodam-
modo luxuriari videantur in hujusmodi pilo-
rum excrementis , atque dum Sanctissimum Do-
mini Nostri Jesu Christi Sanguinem absumunt,
pilos in illum necessario immergere cogantur,
quos post secundam Calicis ablutionem puri-
ficatorio abstergere debeant . Quam igitur in-
decorum , ac incongruum sit praedictos su-
perioris labri pilos memorato modo enutrire,
nemo est , qui non videat . Quare omnibus ,
et singulis Apostolici hujus Vicariatus Sacer-
dotibus tam Saecularibus , quam Regularibus
jurisdictioni nostrae , vi S. Tridentini Conci-

lii quoad Missae celebrationem subjectis , serio , ac in virtute Sanctae obedientiae , nec non sub poena suspensionis a Sacrosancto Missae Sacrificio , *ferendae sententiae* , praecipimus , ut recensitam pilorum monstruositatem ab ore suo absque ulla tergiversatione illico recidant , et quotiescumque barbam , seu menti pilos abradunt , toties etiam superioris labri pilos forficibus decurtare teneantur , nullam sane in hoc excusationem praetexentes .

Zabilixegnè .

Dajemo na znagne svima nashim PP. Xupniczim , dajimje josc u vrime D. U. Gospodina Biskupa Fra Paula Draghichievichia dopusctena milost osobitá od S. O. Pape Klementa XIII. svaki dán prikó sve godine , kadgod govoré S. Misu *pro uno* , vel *pro una* izvan Czarkvé , u kojoj neima Otara *Privilegiatoga* , da imaju *privilegium personale quotidianum, et perpetuum* . Evvo riçi od Dopusctegna izpisane iz nashega Protocolla Biskupskoga .

„ Ex Audientia Sanctissimi die 3. Augusti 1760.

„ Sanctissimus Dominus Noster Clemens Papa XIII. R. P. D. Episcopo Diumensi

„ Vicario Apostolico in Bosna Othomana ,
 „ caeterisque eidem subjectis Parochis , qui
 „ propriam Ecclesiam non habent , Altare
 „ privilegiatum personale quotidianum beni-
 „ gne concessit , pro iis tantum diebus , qui-
 „ bus nulla in Ecclesia celebrare poterunt .

L. ✠ S. *M. Marefiscus Secretarius .*

Ovu istu gorri spomenutu osobitu milost po svojoj prama nama dobrostivoj gliubavi dostojoseje sadascgni S. Otacz Papa LEON XII. srichno kragliujuchi blagodarno potvardit , i pruxit svima Misniczim , nashe Darxave Bosanke , Popovim , i Fratrim sadascnim , i doshastim .

Evo svidocanstvo pismeno nesumglivo od recenogh blagodarnoga Dopusctegna iz rukopisnoga , i peçatom S. Skuppa od Razplogegna virre nashe svete Lista ovde prineshenno : koi List nalazise u *Archiviu* Namistnika Aposctolskoga ovako zvonechi =

Ex Audientia SSñi Dñi Nostri , Domini LEONIS Divina Provid. PP. XII. habita die 3. Octobris 1824.

Sanctitas Sua , referente me infrascripto S. Congreg. de Propaganda Fide Secretario beni-

gne concessit omnibus Presbyteris , et Parochis Missionariis Bosnae Othomanae Indultum personale perpetuum Altaris privilegiati quotidiani : dummodo intuitu hujus privilegii nihil omnino , praeter consuetam eleemosynam, percipiant .

Datum Romae ex Aedibus dictae S. Congregationis die , et anno quibus supra .

Gratis sine ulla solutione quocumque titulo .

Petrus Caprano Arciep. Iconien. Secret.

*Svarhu Sakramenta od Pokore ,
illiti S. Ispovidi .*

I. Buduchi Ispovid sveta tolikó pottribita svím oním , kojisu posli Karsctegna smartno sagrishili, kolikoje pottribito istó Karsctégne oním, koji nisu Karscteni ; zató naregiujemo , i zapovidamo nesamo PP. Xupniczim , i Kapellanim , nego i svím ostalim Misniczim oblastju nadarenim, da budú u svakó vrime lasni, i pripravní za izbavit griscnike pokorné koliko zdravé , tolikó nemochné iz suxanstva vraxiega s'podiglegnem ovoga svetogh Sakramenta . J poradi té svarhé Czarkva S. dopusctá oblast svakomu Misniku zakonito regenomu , da u poghibili smartnoj , gdise nebi dogodio P. Xup-

nik , olli drugí Misnik Odregenom oblastju nadaren , moxe , da pače i duxanje svakoga pravovirnoga Karstjanina , i Karstjanku u takom dogagiaju ispovidit , i podilitjim , akoji nàgé pripravne , i dostojne, svetó odrishegne .

Mí pák porad prostorie nashí Xupá , i razmaknutja Selá u razlicitim Xupama , i porad maloché Misniká , dopusctamo oblast svima Misniczim duhovnoj nashoj oblasti podloxnim , i na sluxbu Púka nashega odregenim , da mogu po svim nashim Xupama , gdi vidili budú potribu , i gdise nebi dogodio P. Xupnik , olli Kapellan na blizu , ne samo ispovidit , negó i priçestit , akoje moguče , i pomazat bolestnike , kojise na smartnoj poghibili nalazé , ostavivshi pismenó svidoçanstvo , daje bolestnik bio opremglen , i s'kojim Sakramentim , podpisavshi svoje ime : koje svidoçanstvo starishina kuchní imá prikazat P. Xupniku .

II. Dosclaczi , i dosclicze , kojise primischiaju iz jedne u drugu Xupu , i kojisu iz drughi Kragleviná , i Biskupatá u ovu Darxavu izbighli , akosu Katoliczi , i akosu u Nauku Karstjanskomu za dosta uvixbani, (svarhu koga imajuse pomglivo izpitat) pripravní , i dostojni , nekse primaju s'ostalim Karstjanim na dionstvo prisveti Sakramenatá . Osim same xenidbe , i udadbe , za koju potribitoje ,

da imaju svidocanstva nesumglivá od gniove prostosti ; kakosmo u ovim kgnixiczam na listu 13. pod brojom 8. zabilixili .

Rečeno pák svidocanstvo od gniova stagna od prostosti, i od posctenoga xivglezna karstjanskoga , i primagna SS. Sakramenata , doksu u gniovim domovinaam , olli u drughim Xupama nashega Biskupata pribivali , priporucujemo PP. Xupniczim, i Kapellanim , u koji-ziu Xupama , i Kapellanium pribivaju , da nastoje , s'trosckom istí dosclaczá , i doscliczá , pribavit .

III. Meminerint porro RR. Parochi , et Capellani Missionarii nostri , se rem Deo gratis-simam , sempiternaque remuneratione dignam facturos , si prope eorum Hospitiola , seu domos Parochiales , ubi majori parte anni hospitari consueverunt, et ubique locorum, ubi commode fieri potest , pro fidelium , foeminarum praesertim , confessionibus audiendis Confessionalia , aut alia repagula erigi curaverint : et qui diligentiores in his erigendis se prae-buerint , isti majora apud Deum merita consequentur , et apud Nos quoque plurimum commendabuntur .

Foeminarum item Confessiones sine urgentissima aliqua , atque manifesta necessitate , vel infirmitate nocturno tempore neque in ea-

rum domibus , et multo minus in propriis hospitibus , ullatenus audire praesumant . Imo quotiescumque contigerit , ut ad infirmam foeminam sive interdiu , sive de nocte vocati fuerint ad audiendam ejus Confessionem , curent semper apertam tenere cubiculi januam , ubi jacet infirma , dum ejusdem , Confessionem exaudiunt , ad evitandam nimirum omnem sinistrae suspicionis umbram , et ut non vituperetur ministerium nostrum .

IV. Porad godiscbiné neizplachené zabranilismo , i zabragnujemo , dase brez Nashega znagna , i rasugegna , olli nashega Vikara Generaloga , neimaju nikomu S. Ispovid , ni drugí Sakramenti *in foro externo* obustavgliat .

V. Naregiujemo i zapovidamo , da svaké godiné po jednoč , t. j. u parvu Nedigliu posli velike Gospoie , imajuse u svakoj Xupi , i u svakoj Kapellanii proglasit s' Otara imenom , i priimenkom svi odmetniczi, griscniczi, i griscnicze ocití , koji do togá vrimenta nebudú izpunili zapovid Czarkvenu od godiscné Ispovidi , i Uskarsnogh Pričesetegna , poradi scta upalisu u proklestvo .

VI. Po isti način naregiujemo , i zapovidamo , da u svakoj Kuchi Xupskoj , a takó i u Kapellaniam , kojese *Residentiales* , i koje

imaju svoje Xupské Kgnighe na bascka od Xupnički , imase načinit po jedan Armarich , olli barem po jedan Sandučich z'bravóm , i kgliučichiom , u komu Armaru , olli Sandučichiu imajuse pomglivo čuvat kgnighe Xupské , Circulare , i naredbe Pastirské , i rukopisnicze Biskupské od Dispensá Xenidbení , od naregegná pokorá griscniczim očitim , od prominegna zavítá , i od uprave dushá u različitim Xupama , koje rukopisnicze svezane u snopiche imajuse u onoj Xupi , u kojusu poslane , pomgnivo čuvat , i s'ostalim *Tefterim* na prominam PP. Xupniká Nastupniczim od Pridstupniká virno pridavat: a nè u *Cxuzdan* spremivshi sa sobom odniet , kakosu niki do sada činit običavali . Svaká dakle Kgniga , iliti rukopisnicza Biskupská od uprave duhovné , koja izlazi iz *Cancellarie* Biskupské , navlastito oné , na kojim bude zabilixeno zdvo-
ra *ex officio* , nekase pomgnivo čuva u *Archiviu* Xupskomu , za dase moxe u svako vrime nách , i poznat , sctoje različitim krivczim , i u koje vrime naregivano .

Svarhu Sakramenta najposlidgnegh

Pomazagna .

I. Zapovida Bogh , i Czarkvá Sveta , da svakó

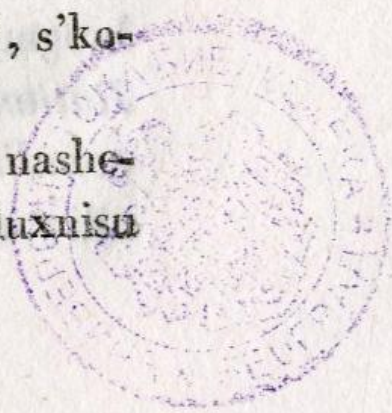
d

čegliade Karsctenó kojeje dosclo na godine od razuma, i nalazise u bolesti poghíbligljivoj, imase oruxat S. Sakramentom od romazagna; kako nás uči S. Sabor Tridentinski (*Sess. 14. de extr. Unc. cap. 1. et seq.*) Neka dakle stavé svu pomígnu nashi PP. Xupniczi, i Kapellani za izpunit ovú Zapovid Boxiu, i Czarkvenu; i neka budu prípravni u svakó doba oruxavat s'ovim S. Sakramentom bolestnike, kojise u poghíbligljivoj bolesti nalaze, ne samo čegliad veliku, negó i diczu, kojasu nastupila na godine od razuma; t. j. posli sedam godiná. Nittise ima čekat za podilit ovi S. Sakramenat, dok čegliade počme izdisat; zadostaboje poznat, daje na gnemu bolest velika, i poghíbligliva; i zato PP. Xupniczi, i Kapellani imajuše vladat po Ritualu Rimskom, za poznat kadse ima podilit rečeni Sakramenat.

II. Naregiuje, i zapovída ista Czarkva Svetà, da svaké godiné odná poslí velikogh Četvartka, kolikoje moguche prie, svaki P. Xupnik ima pribavít novó Ugle Svetó, a staró saxech. Istinaje, dasu níké Krajne nashe Xúpe po četiri, po pét, i po shést konaká hoda od različítí Manastirá odalečene; poradi scta niki-suse PP. Xupniczi ogovarali, da za cziele mi-seczove daná nisu moghli pribavít novogh Uglia Svetoga: poradi kogh odmaknutja mno-

gosu proshastí Biskupi vikali , a nismo ni Mi
mučali : i za tú svarhu naredilismo , koju na-
redbu i sada ponavgliamo , dase u svakoj Xu-
pi nashega Vikariata imaju dobavit *Vasculi*
dvostruki za svakoga Misnika , koise na sluxbi
Púka nalazi , zapisavshi na svakomu ime od
Xupe , za koju imá sluxit ; buduchi ovó ve-
homa potribito u tolikoj dalečini nashi Xúpá,
da ni jedan Misnik ni za jedan dán , a kamoli
poczile miseczove daná brez Uglia Svetoga
neostaje . A kadase Ugle Svetó novó pribaví ,
(koje priporužujemo , dase i u najkrajnim Xu-
pama imá po svaki način najdaglé do Spaso-
va dneva pribavit :) nekase Vasckuli , koji-
su godiné proshasté sluxili , odma operu , sax-
gavshi na vatri Ugle priascgne , i poshagliu po
sigurnoj prigodi u vlastite Manastire na ruke
onoga Misnika , koi budé upravgliat Sakri-
sctiom . A oví neka ima pomgnu bilixit na
Kartularichiu *Vasckule* , koje budé poslat í
primat iz različítí Xúpá , kojese pod upra-
vom onoga Manastira nalaze . Nové *Vasckule*
neka pláti Púk u onim Xupama , gdi josc ni-
su dvostruki provigeni . Megiutó dabise koi
Vasckuo izgubio , duxanje platitga oni , s'ko-
gaje nepomgné poghínuo .

Poznanoje pák svakomu Misniku od nashe-
ga Vikariata , s' kolikim posctegnem duxnisu

darxat , i s' kolikom pomgnom imaju čuvat Ugle Svetó ; zató nije od potrebe , dase svarhu togá na daglé u govoregnu pruxamo .

III. Posctovani Xupniczi buduchi Otczi duhovní sviu pravovirní, koje priporagijaju duhovno Karsctegnem svetim , uzdixú ránom Nauka Isusova , pokripgliuju , i ozdravgliaju prisvetim Sakramentim syega vrimena gniova xivota , takó i na čas od smarti nesamosuji duxni pokripit , oruxat , i odpremit z'brascgleniczom prisveti Sakramenatá , nego i posli gniové smarti duxnisuji do groba s' molitvam od Czarkvé S. naregenim dopratit , i u zemgliu sa svetim blagosovom pokopat . Priporucujemo dakle , molimo , i kolikosmo kadur zapovidamo , dase u tolikóm dillu od milosardja , i od gniové duxnosti , neobliné ; vech nek nastojé , gdigodje moguče , i ovú najposlidgnu sluxbu duhovnú prama gniovim ovčiczam izpuniti .

Siromahe duxnisu porad samé gliubavi Boxie , i plaché vikovicgné opremit , do Groba dopratit , i z'blagosovom S. pokopat . A od oní , kojisu sctogod imanstva ostavili , nezabragnujemo , da mogu uzet po jedan Vixlin *Ratione stolae associationis* . I tó akosu *personaliter* tú sluxbu , i duxnost duhovnú izpunili : akoli nisu , nemogu nisctar ni iziskiva-

ti . Vixlin ovi za úkop , u koi neuklapase lemozina za Misu , razumiese kadje čegliade velikò od pričesctegna . A za diczu , koja nisu od pričesctegna , veché od po grosha iziskivat nemogú ; i tó akosuji *personaliter* dopratili , i grob blagosovili . U vrime pák pričesctegna zabragnujemo , dase lemozina nikakva ni za osctie , ni za vino , ni za drugu koju stvár niodkoga neiziskuje ni po dvoru u Xúpam, ni u Czarkvam Redovničkim . A povoglní lemoziná nikakví nezabragnujemo .

Svarhu Sakramenta Réda Svetogh , i posctenogh uzdarxagna Misničkoga.

I. Nekase spoménú svi Misniczi , i Redovniczi Nashega Vikariata Aposctolskoga , dasu zóvnuti od Boga , i uzdighnuti od Czarkvé Sveté , po milosti osobitoj Boxioj , na dostojanstvo Misničké , i Redovničké s'ugovorom , da imaju do smarti bit na sluxbi Púka pravovirnoga u ovoj Bosanskoj Darxavi , i u oním místím , gdi budú od Starishiná odregeni . Nemogúse dakle dobré dushé zadarxavat ni Redovniczi u drughim Kraglevinam za veché vrimenta , negojimje od Starishiná dopusceno : ni Popovi kod gnioví kuchiá protiva odregengu Biskupovu , kadsu zóvnuti , i odregeni na

sluxbu Púka ; kakoje bilo veché pútá od Svetoga Skuppa od Rashiregna Virre svete , i od Starishiná od Réda i jednim , i drughim zapovigeno .

II. Kakosu xelili svi proshastí Biskupi D. U. nashi Pridstupniczi , takó xelimo i Mí , da unapridak tko xelí bit Pop u Nashemu Vikariatu , neka učí Jezik Latinskí , i s'namase sloxí u Misi , u Boxanstvenomu Officziu , u podilivagnu prisveti Sakramenatá , i u ostalom Bogosctovju po Naredbam Czarkvé Sveté Rimské Katoličanské . Na oví način dabismo koga Mladichia posctenoga i na Stagne Popovskó nascli u nashim Xupama prighnuta , i podobna , primilibismoga dobrovoglno , podililibismomu na svoje vrime Redové Málé , i Velike , nastojalibismo sc'gnim upravit , i postavilibismoga na sluxbu Boxiu , i nashega Púka pravovirnoga , gdibi bila potriba , s'velikom zadovoglnostju sarcza nashega .

III. Opomignamo Bratju Misnike Popove , da se nezaboravé Naredbá Spasonosní Biskupá proshastí odregenì poradi Sveté Zabavé , illiti Osmine od Sveti *Exercitia* svaké godiné po jednoč u onomu Manastiru , na kogase sluxbi nalaze : koje Naredbe i Mí ponavgliamo , i potvargiujemo onakó , kakoje zabilixio nasc blixgni Pridstupnik D. U. Fra Gargo iz Varesha

u svojoj Pastirskoj Kgnizi , datoj na svitlost na 21. Misecza Studenoga god. 1801.

IV. Zabragnuje S. Sabor Tridentinski , da nikakov Misnik iz drugoga Biskupata némoxe Misu govori , ni Sakramenatá podiglivat i brez Svidočanstva svoga vlastitogh Biskupa , i brez dopusctegna onoga Biskupa , u kogaje Biskupat doshó . Evo riči S. Sabora : *Nullus praeterea Clericus peregrinus sine commendatiis sui Ordinarii litteris ab ullo Episcopo ad Divina celebranda , et Sacramenta administranda admittatur . Sess. 23. de Reform. cap. 16.* A na drugom mistu (*Sess. 23. Decret. de observandis , et vitandis in celebratione Missae*) ovakó govori : *Deinde ut irreverentia vitetur singuli in suis Diaecesibus interdicant , ne cui vago , et ignoto Sacerdoti Missas celebrare liceat Neve patiantur privatis in domibus , atque omnino extra Ecclesiam , vel ad Divinum cultum tantum dedicata Oratoria , ab eisdem Ordinariis designanda , et visitanda , sanctum hoc Sacrificium a Saecularibus , aut Regularibus quibuscumque peragi .*

I premda namá u Turskoj zemgli , gdi neimamo Czarkavá , od S. Stolla osobitá milost dopusctenaje , da moxemo S. Misu govori po dvoru , i u kuchijama Karstjanskim , niscthane-

magné s'ovom milostju nemoguse sluxit , brez osobitoga dopusctegna istoga S. Stolla oní Misniczi , koji iz drugí Biskupatá amo prilazé , ako nisu odregeni olli od S. Stolla , olli od Nás na sluxbu ovogh Púka nashega ,

V. Nesumgnimo , da nisu poznani svimà našim PP. Xupniczima , i Kapellanim Zakoni Czarkvé Sveté , u kojim zabragnujese *cohabitatio Clericorum Saecularium , et multo magis Regularium cum mulieribus sub eodem tecto* : Imajubo svi prid očima i Naredbe Spasonosné proshastí Biskupá, i Starishiná od Provinczie mnogo putá ponavgliane ; a navlastito Naredbu S, Skuppa od Rashiregna Virre datu na svitlost na 27. misecza Svibgna god. 1780. Sczinimo dakle , da nije od potribe , dase svarhu togá na dagle pruxamo : negó priporučjemo svima Misniczim u opchenu , i svakomu na pose , *ut unusquisque conscientiae suae latebras scrutetur , salutis suae consulat , caute ambulet , castimoniam sequatur, curam boni nominis habeat , omnique diligentia immaculatum se ab hoc saeculo custodire studeat ; ne videlicet propter incautam alicujus individui conversationem totus Religiosorum caetus famae detrimentum patiatur , neve Regale Sacerdotium , et Apostolicum Ministerium nostrum non modo apud*

fideles , verum etiam apud infideles ipsos ludibrio sit obnoxium .

VI. Nepristojise da PP. Misniczi ni Popovi , ni Fratri , kogá xené , ni udaju , nit dase u také svitovgné petglianje stavgliaju . Zabragnujemo dakle svakomu Misniku nashega Missiona prosit Udadbenicze za kogamu drago , ich u Svatove , na Pirove , i u Pohogiane : i josc vehoma bilobi prikladnié , da Misniczi Popovi u vrime tarlabuké pírné i iz vlastité kuche kudgodse u drugó sello ukloné , dok u gni-ovim kuchiana prigarmí vesegle pírnó , koje cesto s'plačom dospivá .

VII. Kakoje zabragneno svakó Kumovagne Fratrom po Reguli S. O. Frane , takó zabragnujemo svakó Kumovagne Misniczim Popovim u svemu nashemu Vikariatu Aposctolskomu .

VIII. Xelímo , i kolikó veché moxemo priporučujemo , dase uzmé sveti običaj u svakoj kuchi Misničkoj svakú večer prigovorit zajedno s'kuchianim jedan dio S. Roxaria , Gospine Letanie , Dilla Kripostí Bogoslovní , i drugú kojú molitviezu ; priporučujuchi s'Otara , dase oví svetí običaj postaví , i ustanovití u svakoj kuchi Karstjanskoj po svím nashim Xupama ; kakoseje jurve u mnoghim mistim po milosti Boxioj , i po nastojagnu brixglivomu nashí PP. Xupniká postavio , i ustanovio .

IX. Caveant porro RR. Parochi , et Capellani nostri ubique , et praecipue in Sacramentorum administratione , ne quidpiam ultra consuetas spontaneas oblationes a fidelibus extorqueant : neque pro Missis celebrandis , aut canendis majus stipendium , quam a Nobis taxatum est , exigant ; nullusque imposterum , absque Nostra , vel Vicarii nostri Generalis expressa licentia , quovis sub praetextu , novas , atque inusitatas contributiones sive in pecunia , sive in materialibus fidelibus superimponere praesumat .

„ Quodsi aliqua controversia forte contigerit de Parochialibus emolumentis , (verbis utimur Prosperi Cardinalis Lambertini Archiepiscopi Bononiensis , et postmodum Summi Pontificis Benedicti XIV. Instit. Eccles. c. V. n. 58.) Vicarium nostrum Generalem conveniat , ut ipsius judicio dirimatur : sed meminerint Parochi nihil *de jure* repetendum esse pro exequiis , et sepultura : retinendam tamen inductam consuetudinem aliquid solvendi , ita ut nullum judicium fiat in eos , qui hanc consuetudinem violare contenderint , sed causa hujusmodi in forum Episcopi solum adducatur , uti sancitum est cap. ad Audientiam 24. de simonia his verbis : *per Episcopum loci compe-*

„ *scantur, qui malitiose nituntur laudabilem*
 „ *consuetudinem immutare .*

Svarhu Sakramenta od Xenidbe .

I. Kolikose dotičé Sakramenta od Xenidbé potribitoje osobitim načinom , da svi nashi PP. Xupniczi , i Kapellani imaju vazda prid očima S. Sabor Tridentinski , Catechismum, et Rituale Romanum , Theologiam Moralem P. Gabrielis Antoine , i drughe Naučitegle za močise vladat mudro , i opazno po Upravam Czarkvé sveté : buduch dasé u nashemu Vikariatu porad Xenidbe najveché zapetglianje , i smutgne dogagiaju . Mí pák sctosmo sudili daje potribitié za upravu nashega púka , stavilismo iz početka : akose dakle oná budú obsluxeivat , uffamose , dache magné napastí , i zamčiczá dogagiatse unapridak .

II. Zabragnujemo, da za czeduliczu od proscgné Udabbeniczá naregenú u upravam svarhu Xenidbé pod brojom VII. neimase iziskivat niodkoga plachia nikakva , izvan akobi dobrostivní koi Karstjanin od svoje draghé voglé ktio udilit koju lemozinu , olli prikazat koju miloschii svomu Pastiru .

Spomenuta czedulicza morese učinit ovako :

Concedo licentiam N. filio N. N. ex Villa (vel Oppido) N. meo parochiano , ut possit inire Sponsalia de futuro cum virgine (vel cum vidua) N. filia N. N. in Villa N. in Parochia N. Si tamen nullum obstiterit Canonicum impedimentum . In quorum robur etc.

Datum N. die Mensis Anno

L. ✠ S. Fr. N. N. Parochus Mpp.

Po istí način za svidočanstvo od posćenogh xivglegna , i izpunegna godiscné Ispovídi , i Uskarsnogh Pričesctegna , kojese imá dat oním , kojise stavgliaju na dalek pút , i koji Selé u drugú Xupu , zabragnujemo , dase nisctaneiziskuje ; a akose scto dragovogлно dade , primitse more .

Ovo svidočanstvo morese učinit ovakó :

Universis etc. testor ego infrascriptus N. filium N. N. Christianum Romano Catholicum ex Villa (vel ex Oppido) N. hujus Parochiae N. oriundum (vel in hac Parochia ab anno usque ad praesens domiciliatum) Christiane , et morigerate vixisse , Sacramenta frequentasse ; nec non currenti anno Paschalem Communionem in hac ipsa Parochia devote percepisse .

In quorum robur etc.

Datum N. die Mense Anno

L. ✠ S. Fr. N. N. Parochus Mpp.

III Zakoni Czarkvé S. naregiuju , dase pravovirni Karstjani imaju vinčavat prid Otarom u vrime Mise , i z'Blagosovom Svetim , koi Blagosov Czarkva S. naregiuje dase ima dat u vrime isté Mise , kojase ima rech za isté Zaručnike , kojise vinčaju , kakose nalazi u Missalu Rimskom *Missa pro Sponso , et Sponsa . (Videatur in Rituali Romano editionis Balleoniana 1817. pag. 180. Decretum Urbis , et Orbis hac de re emanatum die 7. Januarii 1784.)* Naregiujemo dakle , i zbiglno zapovidamo svima nashim PP. Xupnikom , i Kapellanim, da ovú naredbu, i odluku Czarkvé S. podpuno obsluxé , i da brez veliké kakvé potribé izvan Misé nikoga nevinčaju . Udovicze pák , koje na parvomu vinčagnu nisu primile Blagosova Misnoga , zapovidamo , dase imaju na drugomu vinčagnu blagosovit , base dabi-se i za Udovcze vinčale . Alli Akosu na parvomu vinčagnu Blagosov od vinčagna u vrime Mise primile , na drugom vinčagnu ni na slidechim blagosovitse *solemniter* nemogú , jerbo zakoni Czarkveni zabragnuju .

IV. *Ratione Stolae occasione assistentiae in Matrimoniis fidelium contrahendis* , zabragnujemo *sub poena restitutionis in duplum* dase neima iziskivat unapridak nipokoi način niujednoj Xupi nashega Vikariata veché od Vix-

lina , illiti od Go. pará , i tó od oní , koji budú moguchi datti .

Ovdi neuklapamo lemozinu za Misu *pro Sponsis* : neuklapamo takoger ni truda Misničoga osobitieg , t. j. dabi u kakvoj razloxi-toj potribi imóse potrúdit , i póch u kakvo misto odmaknuto od kuché Parokialské poradvinčagna : u takom dogagijaju svakí trúd dostojanje svoje plaché razloxité .

A kadje Xegnenik iz jedné Xúpé , a Udadbenicza iz drughé , za Policzu , illiti za svi-dočanstvo od Navistegna , od Ispovidi i od Pričesetegna u Xupi vlastitoj izpugnení , neimase iziskivat veché od jednoga grosha .

Megiutó akobi koi bogogliubní Karstjanin od svojé draghé voglé , i gliubavi prama svomu Pastíru u vrime svoga veseglia sctogod i veché pokúcio , primitse moxe .

Dogagiajuse kadkad u nashemu Puku mal-
 lohumnomu vinčagna nezakonitá *propter im-*
pedimenta dirimentia occulta , za koja izis-
 kujese *Dispensatio* , illiti Odpusctegne Apo-
 sctolskó. Tali in casu Confessarius noscens hu-
 jusmodi impedimentum , magna cum cautela
 et prudentia sese gerere debet , ne idem im-
 pedimentum aliis notum fiat . Tenetur impri-
 mis admonere Paenitentem , ne Matrimonium
 contrahat , nisi prius debita *Dispensatio* obti-
 neatur ; et ut res magis occulta evadat , pos-
 set ex. gr. Confessarius consilium dare Paeni-
 tenti in Sacramentali Confessione , (si aliter
 Matrimonium differri non possit) , ut obstrin-
 gat se voto castitatis , donec *Dispensatio* obti-
 neatur ; utque ipsemet Paenitens , quibus ne-
 cesse fuerit , manifestet , se obstrictum esse
 voto castitatis , et hanc ob causam non posse
 contrahere Matrimonium , usque dum obtenta
 non fuerit *Dispensatio* . Interim Confessarius
 statim recurrere debet ad Superiorem faculta-
 tem habentem super impedimenta , et enun-
 ciare eidem impedimentum occultum , reticen-
 do nomen paenitentis , et aliud arbitrarium
 nomen designando , ex. gr. *Titius* , *Sempro-*
nia etc.

A kadmu dogé odgovor od Starishiné , duxanje izpunit sve , sctomn budé naregeno u *Dispensi* : i tó vagliá , da budé opremgleno skrovito koi dán pria vinçagna *sub sigillo* , *et in actu Confessionis Sacramentalis* , sluxechise , s'*Formulom* , kojuchemo nixé zabilixit .

Akolibise pák Zaprika skrovitá posli vinçagna na Ispovidi , olli po koi drugí naçin odkrila , i u takom dogagijaju po istí naçin iziskujese opaznost veliká od strané Ispovidnika , koi zadobivshi Dispensu duxanje nauçiti pokornika , olli pokorniczu , kojaje uzrokovala , olli koi je zapriku uzrokovó , kakose ima vladat *parvó* za obznanit skrovito drúga , komu zaprika nije poznana , daje gniovo vinçagne iz poçetka bilo nevaglialo , i nezakonito : *drugó* kakose imá skrovito megiu gnima pravó vinçagne , i novó privoglegne *per verba de praesenti* uçinit ; ama na naçin , da drugh neznani nikad nedogé u poznagne od griha skrovitoga , po komuje zaprika uzrokovana . In tali rerum statu impedimenti conscius liberé declaret, *Haud Rite* Matrimonio consensisse , cum primo celebratum fuit ; ideoque oportere consilio Confessarii , atque internae tranquillitatis causa, ut ambo consensum renovent, seque id libenter facturum ostendat . Quod si alter conjux eamdem voluntatem patefaciat ,

id satis erit , ut novus consensus juxta praescriptam normam elicitus intelligatur . Benedictus XIV. Pontif. Max. Instit. 87.

Si vero periculum aliquod circa praefatum renovationis modum exorturum praevideatur , tunc Confessarius difficultatem prudenter , diligenterque perpendat , casumque Ordinario referat , reticendo nomen poenitentis , ab eodem Ordinario opportunam instructionem recepturus .

Porro cum praefata instructio , ac dispensatio in Sacramentali Confessione exequenda sit , idcirco Confessarius , cui dispensandi facultas commissa fuerit , post datam in forma consueta absolutionem a censuris , et peccatis , dicendo *Misereatur tui &c. Indulgentiam , absolutionem &c. Dominus noster Jesus Christus &c.* Statim gratiam dispensationis Apostolicae sequenti formula exequi debet , (exprimendo in eadem impedimentum , seu impedimenta , quo , vel quibus detinetur poenitens , qui matrimonium publice cum impedimento dirimente contraxerat) ut scilicet in eodem perseverare valide , ac licite possit , dicendo :

Et insuper auctoritate Apostolica mihi specialiter delegata dispenso tecum super impedimento N. N. ut illo non obstante , reno-

vato consensu cum praefata conjuge , Matrimonium cum illa contrahere , consummare , et in eo remanere licite possis , ac valeas . In Nomine Patris , et Filii , et Spiritus Sancti . Amen .

Et pariter eadem auctoritate Apostolica prolem , si quam suscepisti , et susceperis , legitimam fore decerno , et declaro . In Nomine Patris etc. Passio Domini nostri Jesu Christi etc.

Si facultas impetrata fuerit dispensandi aliquem a voto castitatis praemissa consueta absolute dici debet :

Item non obstante castitatis voto , quod exististi , et transgressus fuisti , te debitum conjugale reddere posse , et debere declaro ; et ut idem debitum etiam exigere licite possis , et valeas , tecum auctoritate Apostolica dispenseo . In Nomine Patris etc. Passio Domini nostri etc.

Quod si impedimentum aliquod occultum ante celebrationem Matrimonii habita prius facultate in S. Poenitentiae Tribunali dispensandum fuerit , sequenti formula utendum est . Praemissa nimirum solita absolute a censuris , et peccatis sequentia addat :

Et insuper auctoritate Apostolica mihi specialiter delegata dispenso tecum super impedimento ex. gr. primi (vel secundi, vel primi et secundi) Affinitatis gradus ex copula illicita a te habita cum sorore mulieris, cum qua contrahere intendis, proveniente, ut praefato impedimento non obstante, Matrimonium cum dicta muliere publice, servata forma Concilii Tridentini, contrahere, consummare, et in eo remanere licite possis, et valeas. In Nomine Patris etc.

Insuper eadem auctoritate Apostolica prolem, quam ex Matrimonio susceperis, legitimam fore pronuntiatio, et declaro. In Nomine Patris etc. Passio Domini nostri etc.

In dispensatione autem, ac rehabilitatione Conjugum quoad jus petendi debitum Conjugale amissum per incestuosam copulam cum propriae Uxoris, aut Mariti consanguineis in primo, vel in secundo gradu perpetratam obtenta facultate, adhibenda est sequens formula: nempe post consuetam absolutionem a censuris, et peccatis immediate additur:

Et insuper auctoritate Apostolica mihi specialiter delegata dispenso tecum, ut, non obstante affinitate, quam contraxisti cum

tua uxore ex illicita copula a te habita cum ejus ex. gr. Sorore etc. debitum conjugale a tua uxore etiam exigere licite possis, et valeas. In Nomine Patris etc.

Et pariter eadem auctoritate Apostolica declaro te non obstante praefata affinitate superveniente in Matrimonio cum tua uxore remanere, illique debitum conjugale reddere posse, et debere. In Nomine Patris etc. Passio Domini nostri etc.

Vel si Cognatio spiritualis ob baptizatam sine urgenti necessitate propriam prolem inter conjuges intervenerit facultate impetrata sequenti formula ad illos in jus petendi debitum restituendos post consuetam a censuris, et peccatis absolutionem Confessarius uti poterit.

Insuper auctoritate Apostolica dispenso tecum super impedimento Cognationis Spiritualis, in quod incurristi ob baptizatam absque urgenti necessitate tuam prolem, quatenus, eo non obstante, uxori debitum reddere, et vicissim ab ea petere possis, ac valeas. In Nomine Patris etc. Passio Domini nostri Jesu Christi etc.

Reliquae similium Apostolicarum Dispensationum exequendarum Formulae videri possunt apud R. P. Tiburtium Navarrum in Libello, cui Titulus = *Manuductio ad praxim executionis Litterarum S. Poenitentiariae*; impresso Romae Typis Rever. Camerae Apostolicae an. 1688.

Poznano je svima našim PP. Xupniczim , da brez osobitogh dopusctegna Biskupova nemogú primat , i s jedignívat u staddo pravovirní , Rischiane , ni drughé Krivovircze , ni Odmetnike očité , kojise u skupsetinu Czar-kvé S. Katoličanske povrachiaju . A kojim budé dopusctena oblast primit kóga od gorri rečení , imajuse vladat ovakó :

Parvó . Izkushat imaju s'pomgnom velikóm uzroke , porad koji xelé sjedinitse s'Czarkvom S. Rimskom Katoličanskom .

Drugó . Imaju izpítat , i izvidit , kakavsú xivot provodili do sadá .

Treché . Poznavshi u gnima uzroke spasonosné , xegliu pravú od sjedinegna , i odluku stanovítú provodit xivot Karstjanskí , obsluxivat zapovidi Sveté Boxie , i Czarkvené za dostighnut Kraglestvo Nebeskó , tadá duxnisu PP. Xupniczi po sebi , ako moghli ikako , olli po drughim bogogliubnim Karstjaním , i Karstjan-kam uvixbatji u Otajstvima poglavitím Virré nashé Sveté , i u drughim stvarma potribítim od Naukà Karstjanskoga ; i kadji vidili budú dobro uvixbane i ustanovichene , zabilixivshijim dán , nekji primé na Odrečegne

Krivovirstva , i na očitó Ispovigegne Otajstvá
poglaviti Virré nashé S. Rímské Katolíčanské ,
po ovi , kakó slidi :

*Način od S. O. Pape Pia IV. postav-
glen , po komu imaduse Rischiani , i os-
talí Krivovirczi , i Odmetniczi , poslí nego
nauče potribita za spasegne , u pravi Rim-
skí Katolíčanskí Zakon prid Otarom , i prid
svidoczima primit , i pridružit .*

Ja N. temeglito virrujem , i ispovidám sva-
kolika , kojase uzdarxé u Virrovagnu , s'koimse
sluxí S. Czarkvá Rímská ; tó jest : Virrujem u
jednoga Boga Otcza svemoguchega stvoriteglia
Neba , i Zemgle , sviu stvárí vigení , i nevige-
ní . I u jednoga Gospodina Isukarsta Sina Bo-
xiega Jedinorogenoga , i od Otczá rogena pria
sviui viková : Boga od Boga , Svitlost od Svit-
losti , Boga pravoga od Boga pravoga ; roge-
noga , a nè učignenoga , jednobistvenoga s'Ot-
czem , po komu sva učignena jesu : koi po-
rad nás gliudí , i porad nashega Spasegna
snige s' Nebesá . I uputtiose jest po Duhu Sve-
tomu od Divicze Marie : i čovikse učinio . Pro-
pet joscter za nás pod Poncziom Pilatom ,
mučen , i pokopan bí . I uskarsnu trechí dán,
kako u Pismu Svetomu biashe naviscteno . I

uzige na Nebo , sidi ob desnu Otcza . I opet imá dochi u slavi za suditi xivé , i martvé : koga Kraglestvu neche bit svarhé . Virrujem i u Duha Svetoga Gospodina , i oxiviteglia , koi od Otcza , i od Sína izodi ; koise zajedno s'Otczem , i Sínom s'poklonom setuje , i jednako slavi : koi je govorio po Proroczim . Virrujem i jednu Svetú , Katoličanskú , i Apostolskú Czarkvu . Ispovidam jedno Karsctegne na odpusctegne grihá : i čekam uskarsnutje martví , i xivot doshastoga víka .

Aposctolské , i Czarkvené Nauke , i ostalé Zapovídi , i Naredbe isté Czarkvé stanovito darxim , i zagargliam .

Po istí način primám Písmo Svetó po onomu razúmu , kogaje darxala , i darxi S. Mat- ti Czarkva , kojojse pristoji suditi od rázuma , i tomačegna S. Písma : nittichiuga ja ikada drugojačié razumiti , i tomačiti izvan po jednoskupnomu slogu Otaczá Svetí .

Ispovidam joscter , daje sedam praví , i vlastití Sakramenatá novoga Zakona postavgle- ní od Isukarsta Gosp. nashega , i dasu po- tribiti , premda nè svi svakomu , za Spase- gne Naroda Čovičanskoga : i jesu oví : Kar- sctegne , Krizma , Tilo Isusovo , Pokora , Najposlidgné Pomazagne , Réd Svetí , i Xe- nidba ; i dase po gnima milost Svetá podigliu-

je . I dase Karsctegne , Krizma , i Réd Svetí brez Svetogardja nemogu veché putá primití .

Primam , i darxim joscter sve načine od Czarkvé Katoličanské primglené , i odregené u zakonitomu podilivagnu sviu rečení Sakramenatá .

Zagargliam , i primam svakolika , kojasu od iztočnoga griha , i od opravdagna u S. Tridentinskomu Saboru rasugena , i iztomačena .

Ispovidam takoger , dase na Misi prikazuje Bogu pravó , vlastitó , i mirodilnó Posvetilisce za xivé , i za martvé , i dase uzdarxí u prisvetomu Sakramentu od Otára pravó , istinitó , i bistvenó Tílo , i Kárv zajedno z'Dushom , i z'Boxanstvom Gosp. nashega Isukarsta : i da bivá priobrachegne svega bistva kruha u Tílo , i svega bistva vína u kárv ; koje priobrachegne Czarkva Katoličanská *Pribistvegne* nazivá .

Ispovidam po isti način , dase i pod jedným , i pod drugóm ovóm varstóm uzdarxí , i primá bistveno , i nerazdiglivo vas czilovit Isukarst , i dase s'takom podpunostju izvarshuje oví Svetí Sakramenat .

Temeglito darxim , da imade Purgatorio , illiti misto od očistegna , i da Dushe u gnemu zadarxané po molitvam , i dobrím dillim pravo-

virní pomóch primaju. Takoger dase ímaju sctovat, i na pomóch zazivat Svetí s'Isukarstom Kra- gliujuchí ; i da onni Boga za nás mólé : i da- se gniove *Reliquie* , illiti ostanczí gniovi tilesá, kostí , i drughá gniovi stvarí imadu scto- vati .

Stalno velim , i ispovidam , dase Prilike Isukarstove , í Bogorodiczé vazda Diviczé , i ostali Svetí mogú imati, i darxati, i dase gnimá pristojnó posctegne imá nosit , i sctovagne činit.

Po istí način potvargiujem , i ispovidam , daje oblast od Isukarsta Czarkvi data Oproscet- gna díliti , i daje ovi običaj Púku Karstjan- skomu vehoma Koristan .

Svetú Katoličanskú Aposctolskú Rimskú Czar- kvu za Mater, i Mesetriczu sviu Czarkví pozna- jem : i Rimskomu Papi S. Petra Poglavara Aposctolskoga Nastupniku , i Isukarstovu Na- mistniku praví posluh obechiajem , i pod za- kletvu mene zaduxujem .

I sva ostalá od Svetí Naredbá , i opchenski Saborá , a navlastito od S. Tridentinskoga Sa- bora naregená , i iztomačená brez ikakve sum- glé prímám , i ispovidám : a svaká protivná, i kojamu drago Krivovirstva od Czarkvé od- bačená , i prokletá , odbaczujem , i prokli- gnam ,

Ovú pravú Katoličanskú virru , izvan koje nit-

kose saranit nemoxe , koju ja sad povogлно is-
povidam , i istinito darxim ; ovù istú czilu ,
i nepokvarenu tia do skončagna móga xivota ,
z' Boxiom pomochju , twardochiu darxat , i is-
povidati ; i od moji podloxni , i ostali , svar-
hu koji imat budem pomgliti , dase darxi , i
obsluxuje , koliko moch budem , hochiu nasto-
jat : kako evo obechiajem , zavitujemse , i za-
klignemse (*ovdi ima stavit rúké na S. Evan-
gegle govorechi*) Takome Bógh pomogó , i
ová Svetá Evangeelia .

*Posli ovogá Ispovigegna očitoga Virré Sve-
té imase sjedignent primit na Sakramenat
od Pokoré ; i posli negoje ispovidio svoje
grihe , naredivshimu dilla od pokoré za grihe,
dajemuse svetó odrishegne na naçin slidechi:*

Misereatur tui Omnipotens Deus , et dimis-
sis peccatis tuis perducatur te in vitam aeter-
nam . Amen .

Indulgentiam , absolutionem , et remissio-
nem peccatorum tuorum tribuat tibi Omnipoten-
s , et misericors Dominus , Amen .

Dominus noster Jesus Christus te absolvat ,
et ego auctoritate ipsius , et Sanctorum Aposto-
lorum Petri , et Pauli , nec non Sanctissimi
Domini nostri Papae N. mihi commissa , et

hactenus nondum revocata, absolvo te ab omni
vinculo excommunicationis, quo teneris propter
Schisma, et haeresim, in qua vixisti, et in-
corporo te gremio S. Matris Ecclesiae, com-
munioni fidelium, et participationi Sacramen-
torum ejusdem S. Romanae, Catholicae, et
vere Apostolicae Ecclesiae.

Deinde eadem auctoritate absolvo te ab
omnibus peccatis tuis. In Nomine Patris ✠ &c.
Passio Domini nostri Jesu Christi &c.

Cernentes excedentem Censurarum latae sententiae, a Praedecessoribus nostris zelantissimis pro temporum congruentiis emanatarum, numerum, simulque deprehendentes luctuosis hisce aevi nostri calamitatibus Populum nostrum parum, vel nihil ferme Ecclesiasticae Censurae mucrone a vitiis arceri posse: idcirco adhibito graviorum aliquot Provinciae hujus Patrum consilio, non incongruum esse duximus, quinque solummodo retentis, quas ab initio indicavimus, et paulo post recensebimus, reliquas omnes latae sententiae a Praedecessoribus nostris tam contra Ecclesiasticas, quam contra Saeculares Personas emanatas Censuras, Apostolicae S. Sedis auctoritate Nobis commissa, qua in hocce Vicariatu fungimur, omnino abrogamus, eisque ferendae sententiae; si opus fuerit, censuras, aliasque arbitrarias poenas pro criminis gravitate substituiamus.

Casus itaque sub Censura latae sententiae in Apostolico Vicariatu nostro Bosnensi retenti sunt sequentes, videlicet:

1. Raptores Virginum, aliarumque foeminarum ad Matrimonium consequendum, vel e-

tiam sine hoc , ad malum finem ; eorumque coadjutores , et cooperatores , licet effectus non sequatur . Nefarium hoc facinus licet a jure nemini reservatum sit , nihilo tamen minus ob frequentem ejus in ista Regione eventum constanter illud B. M. Praedecessores nostri sub censura latae sententiae sibi reservaverunt , sicuti et Nos eorum vestigiis inhaerentes sub eadem censura illud reservamus .

2. Scienter , et deliberate contrahentes Matrimonium de praesenti cum aliquo impedimento dirimente ; non impetrata prius Apostolicae S. Sedis Dispensatione .

3. Matrimonium per verba de praesenti coram Judice infideli , contrahentes ; et omnes illis consilium , aut auxilium efficaciter praebentes , effectum tamen sequuto .

4. Favorem , auxilium , sive patrocinium per se , vel per interpositam personam quocumque modo implorantes , sive procurantes a Saracenis , ad compellendos Parochos , vel Capellanos , aut alios quoscumque Sacerdotes ad praestandam assistentiam in contrahendis fidelium Matrimoniis, effectum etiam non secuto .

5. Accusantes Religiosos , et Ecclesiasticos apud Infideles , etsi non Judices , ipsisque detrahentes , etiamsi nullum temporale damnum sequatur .

Nota.

Priores tres casus Nobis , et Vicario nostro Generali (extra mortis articulum) omnimode reservamus . Quoad 4. et 5. facultatem concedimus Parochis duntaxat extra Conventus degentibus , quibus non est facilis ad Nos , vel ad Vicarium Nostrum recursus; quatenus nimirum in casibus solummodo occultis (casum occultum in hisce duobus criminibus definimus , qui ultra ad decem personarum notitiam non pervenerit :) Si nullum damnum secutum fuerit , vel etiam si est secutum , et postmodum fuerit reparatum ; praemissa seria admonitione , injunctaque extraordinaria salutari poenitentia , fideles utriusque sexus vere poenitentes in S. Poenitentiae Tribunali , absolvere possint , admonendo eosdem de reservatione .

Casus absque Censura in eodem Vicariatu Apostolico Bosnensi reservati sunt sequentes:

I. Blasphemia in Deum , B. V. Deigenitricem Mariam , ac Sanctos coram alio , vel aliis ore prolata ; *dummodo ex subitanea animi perturbatione non proveniat .*

Item blasphemia in Fidem Catholicam , Animam humanam , Crucem , et Legem Christianam , pariter coram alio , vel aliis prolata sub turpissima , et nimis consueta illyrica expressione &c.

Et quaecumque alia blasphemia haereticalis ; *quae si conjuncta fuerit cum assensu interno , credendo , licet unico actu , verum esse id , quod ore profertur , cadit sub excommunicationem in Coena Domini , et alias in jure Summo Pontifici reservatam .*

2. Maleficia , divinationes , sortilegia , et quaecumque alia superstitio ad mortale peccatum pertingens . *Quae si cum Sacramentorum , aut Sacramentalium , seu rerum sacrarum abusu attentetur , majori quoque excommunicatione ipso facto innodatur .* Item qui Brevia , et Amuleta , vulgo *zapis* seu *Hamanlie* a Saracenis , et a Schismaticis quaerunt , et obtinent ; cum haec diabolicam superstitionem omnimode redoleant .

3. Gravis percussio Patris , aut Matris , in eosque enormes injuriae , et contumeliae .

4. Homicidium voluntarium , et efficax ad idem cooperatio , effectu secuto .

5. Procuratio abortus foetus inanimati , secuto effectu . *Quod si abortus fiat foetus animati , quicumque illum procuraverit , incidit non solum in casum reservatum , sed etiam in Excommunicationem (ex Lege Gregorii XV. in Constit. incip. Sedes Apostolica) a qua non possit absolvi ab iis Confessariis , qui a Nobis facultatem habuerint absolvendi a peccato procurato abortus , sed toties ad Nos , vel ad Vicarium nostrum Generalem erit recurrendum , quoties casus iste contigerit .*

6. Infantium per incuriam oppressio , et suffocatio , eorundemque infra annum in lecto detentio absque necessariis cautelis .

7. Bestialitas , et foedissimum Sodomiae scelus tam activum , quam passivum ; sed quoad masculos tantum ; et relate ad passivum , quoad eos , qui libere consentiunt .

8. Incestus in primo , et secundo gradu tam Consanguinitatis , quam Affinitatis . Et etiam Cognationis spiritualis . Nec non copula carnalis inter Sponsos , postquam legitime Sponsalia contraxerunt , et ante Matrimonii de prae-

senti celebrationem . Item copula carnalis libere a puberis cum Infidelibus , et Schismaticis admissa .

MONITUM ,

Parochis omnibus , et Capellanis in locis remotis a Parochiali Residentia Dominicis , et Festis per annum diebus Sacra celebrantibus , et Sacramenta rite administrantibus , ob difficilem nempe ad Nos , sive ad Vicarium nostrum Generalem , recursum , conceditur facultas absolvendi , praemissa tamen seria admonitione , et injuncta congrua salutari poenitentia tam mares , quam foeminas in hujusmodi casus non ex consuetudine incidentes , exceptis duntaxat .

Primo , quoad blasphemantes Deum , B. Virginem , et Sanctos .

Secundo , quoad eos , qui superstitiose abutuntur Sacramentis , aliisque Sacris rebus ; nisi prius haec omnia Confessario deferant , et penes ipsos poenitentes nullatenus remanere permittantur . *Brevia* quoque , vulgo *zapis* Saracenica , et Schismatica retinentes non absolvantur , nisi prius eadem Confessario resignaverint , utpote statim cremanda . Eos vero ,

qui sortilegia seu veneficia verbo , aut facto docuerint ; ut puta , cum aliis eadem componendo , sive perpetrando non absolvant , nisi prius ea detestati fuerint coram illis , quos docuerunt . Ubi autem expressa iniquissimi Dæmonis invocatio , aut adoratio intervenerit , soli Parochi foeminas duntaxat absolvere poterunt : masculos vero (extra mortis articulum) non absolvant ; sed ad Nos , vel ad Vicarium nostrum Generalem remittant .

Quarto quoad homicidium voluntarium manifestum ad Nos , vel ad Vicarium nostrum Generalem recurrendum . Quoad occultum vero , reparatis , quantum fieri potest , damnis illatis : (exceptis Maritis , et uxoribus in alterutrum , et parentibus in proles , et vice versa , per venena , aut alio modo crudeliter desævientibus) : imposita pro criminis enormitate gravi poenitentia , facultas absolvendi Parochis solummodo conceditur .

In *quinto* conceditur facultas Parochis pro foeminis tantum .

In *octavo* quoad primum gradum tam Consanguinitatis , quam Affinitatis recurrendum est ad Nos , vel ad nostrum Vicarium Generalem ab omnibus , quibus expressa a nobis licentia non fuerit concessa .

N o t a 1.

Impuberes neque sub censuris , neque sub casibus Nobis reservatis nulla ratione comprehendimus . Hi ergo a quovis Confessario a Nobis approbato , si rite sunt dispositi , praemissis praemittendis , absolvi possunt ,

N o t a 2.

Confessarii omnes , qui a Nobis , vel a Vicario nostro Generali facultatem absolvendi a praedictis casibus reservatis obtinuerint tenentur in ipsa Sacramentali Confessione praemonere poenitentes , reservatis criminibus irretitos , de hujusmodi reservatione , eo fine , ne tam facile in eadem crimina relabantur .

N o t a 3.

Quilibet Confessarius sive Saecularis, sive Regularis speciali facultate carens , si quem poenitentem , extra mortis periculum , a casibus nedum Romano Pontifici , verum etiam Episcopo Dioecesano reservatis , scienter absolvere praesumeret , lethaliter pecca-

ret , absolutionem frustraneam redderet , et Excommunicationis sententiam (juxta Decretum Clem. VIII. jussu editum , et declaratum ; tum etiam a Paulo V. et Urbano VIII. confirmatum , ac innovatum) cum privatione Officiorum, Dignitatum . et Beneficiorum ipso facto incurreret ; non absolvens , dispensandus , aut habilitandus nisi per Apostolicam Sedem , praeterquam in mortis articulo ; et insuper aliis poenis Ordinarii arbitrio plectendus .

N o t a 4.

*Confessarii , ac Sacerdotes quicumque si-
ve Saeculares , sive Regulares nequeunt ab-
solvere suos complices in peccato contra sex-
tum Decalogi praeceptum , nisi in articu-
lo mortis , et tunc solum in defectu alterius
Sacerdotis . Confessarii ergo extra dictum
mortis articulum audentes illos absolvere in-
currunt Excommunicationem Papae reser-
vatam , et insuper tales Confessiones sunt
invalidae , irritae , ac nullius valoris . Sic
Statuit Benedictus XIV. Constit. incip. Sa-
cramentum Poenitentiae .*

N o t a 5.

Saluberrimum etiam foret , ut (absque mortis periculo , vel alia manifesta necessitate) abstinerent Sacerdotes omnes ab absolvendo complice etiam in quovis peccato mortali ; quemadmodum in variis Synodis Provincialibus , et Dioecesanis statuitur : quod (ut observat Bonacina de Sacram. Poenit. disp. 5. 9. 7. puncto 5. §. 5. n. 11.) valde expedit ubique decerni , ac observari ; cum in similibus Confessionibus factis Confessario complici soleat deficere Poenitentium verecundia , pudor , dolor , ac propositum ; imò ex ipsis sumant occasionem liberioris peccandi . Unde , expresse concludit citatus Author , non posse Confessarios absolvere suos complices , in quocumque peccato mortali etiam non carnali .

N o t a 6.

Complices , seu socii criminis a poenitentibus revelari non debent , (sic statuit Benedict. XIV. Const. incip. Suprema) neque ad revelanda Complicum nomina poenitentes obligari possunt a Confessariis denegata absolutione , sub gravissimis poenis : ut patet ex

altera Constit. ejusdem Pontificis incip. Ubi primum ; in qua confirmat priorem illam incipientem Suprema , adversus Confessarios exquirentes a poenitentibus in Sacramentali Confessione Complicum nomina ; et merito reprobatur , ac damnatur tamquam scandalosam , et perniciosam talem praxim , famae proximorum , et ipsi Sacramento injuriosam , tendentemque ad S. Sigilli Sacramentalis violationem .

Dogagijaji obustavglenti oblasti Biskupskoj u Vikariatu Apostolskom Bosanskomu pod Proklestvo velikó jesu slidechi :

Otimáci usilní , Divojaká , Udoviczá , i drugí xenski glavá porad xenidbé , olli za drugú svarhu griscnú : i gniovi nagovaraoczi , i pomogači , da nebi ni ispunili dilla poganoga , akosu povukli čegliade na sillu .

2. Vinčagne znannó , i povoglnó učignenó u rodstvu , olli u kojoj drugoj zapriczi raztargujuchioj xenidbu . Razumise , ako pria nisu imali odpusctegne od zapriké , u kojojse nalazé .

3. Povoglnó vinčagne kod Turaká , olli kod Popová Rischianski . Ovdi nesamo upadaju u obustavglegne , i u proklestvo Xegnenik , i

Udadbeniczá , nego i gniovi nagovaraoczi , i pomogači .

4. Usillovagne PP. Xupniká , i drughi Misniká olli po sebi , olli s'Turskom pritgnom , da vinčaju oné , kojise pod kakvom zaprikom raztargujuchiom , olli zabragnujuchiom gniovu xenidbu nalazé .

5. Osvagegne , i ozloglashegne Misniká , i Redovniká nesamo kod Súda Turskoga , nego i kod drugihí Turaká .

O p o m e n a 1.

Parva trí dogagiaja ozgor pod Prokletstvo zabilixena Nama , i nashemu Vikaru Generalomu obustavgliamo . A svarhú četvartoga , i petoga oblást samim PP. Xupniczim , podigliujemo , dase mogú sluxit po upravi , kojusmo u latinski jezik ozgor dali .

Dogagiaji slidechí jesu obustavgljeni brez prokletva ,

1. Psovka očito prid drughim izrečena protiv Bogu , B. D. Marii , i protiv Svetím .
Izvan dabise dogodilo u pomuchegnu pameti iznenada .

Po isti način psovka očito izrečena prid

drugim, Virré Katolicanské, Dushé čovičanské, Karsta, i Zakona Karstjanskoga, s'ričima sramotnim, i poganim u nashemu Narodu običajnim.

Takoger i svaká drugá psovka krivovirničká jezikom izrečena: *koja akoje zdruzena s'nutargním povogním povirrovnem, onakó, kakose jezikom izgovará, jurje S. O. Papi pod velikó proklestvo obustavljena u odregegnu, kojese zove Na Večeri Gospodinovoj, i u drugim odregegním opchením Czarkvením.*

2. Čaragna, gatagna, vračagna, čini, i svaki drugi vragoluczi, kojise budú suditi, dasu grihsi smartní. *Ovaká dilla vraxiá akose činé S'prisy. Sakramentim, olli z'drugím stvarima posvečením, obustavgliajuse od Zakona opchení Czarkvení pod proklestvo velikó, u koje upadaju odma, koji dilla vraxiá sa stvarma svetim, olli posvečením činé.*

Obustavgliajuse i koji *Hamanlie*, i zapise od Turaká, i od Rischianá traxé, i uzimaju: buduchi gniove *Hamanlie*, i zapisi punni vragoluká.

3. Udaracz tesckí, i svakó velikó neposctegne, i pogargegne učigneno od Sinová, i Kcherí protiva vlastitim Otczim, i Materam,

kojese budé sudit , daje gríh smartní .

4. Ubojstvo povoglnó po sebi , olli po drugomu , olli z'drugim pomochniczim dillóm ispugнено . Obustavgliajuse né samo uboicze , negó i nagovaraczi , i pomogači , akosu bili uzrok praví od ubojstva ućignenoga .

5. Nastojagne priopakó pobaczegna iz utrobe zametka nexivoga dillóm izpugнено . A pobacegne povoglnó zametka xivoga dillóm izpugнено jurveje od Zakona opchenoga Czarkvé S. pod velikó proklestvo , samim Biskupim obustavgleno .

6. Pritisnutje , illiti utushégne malé dićicze po nepomgni ućignenó . Takoger i neopaznó zadarxagne u postegli malé dićicze , koja neimaju godinu daná podpunú .

7. Xivinstvo poganó , i priopakí gríh Sodomicianski megiu muskarczim , kolikó dillujuchím , tolikó povoglnó tarpechim , dillóm ispugnen .

8. Rodoskvargnstvo u parvó , i u drugó kollino , kolikó po karvi , tolikó po svojstvu , illiti po xenidbi zakonitoj , dillóm sramotnim izvarshenó . Takoger oskvargnegne rodstva duhovnoga dillóm izpugнено .

Sastanak bludní megiu Xegnenikom, i Udadbeniczom zakonito ugovorenim , pria vinčagna zakonitoga , dillóm izvarshen .

I poganó dillo od bludnosti ućignenó s'Ne-
virnikom , olli s'Rischianinom .

Opomena II.

Oblast svarhu rečení dogagiajá brez pro-
klestva obustavglení podigliujemo PP. Xupni-
czim, i gniovim Pomochniczim , koji na bascka
u drugom kraju Xùpe, u Nedigle , i u drughé
Svetkovine zapovidgné S. Misu Púku govorit
običaju , Sakramente Sveté podigliuju , i dru-
ghé posle duhovné opravgliaju ; osim

Parvoga , kolikose dotiče psovke protiva
Bogu , B. D. Marii , i Svetím .

Drugoga , kolikose dotičé čaragna , gata-
gna , činá &c. dillovaní sa Sakramentim , i
z' drugím kakvím stvarma svetím , dok ne-
budú isté stvári Ispovidniku pridane . Po isti
način i Zapisi Turskí , olli Rischianski , dok
nebudú pridáti Ispovidniku za saxechise odná .
A kojisu rečená vraxiá dilla prid drugím ,
olli z'drugím dillovali , dokse prid istím ta-
ki vraxii dilá neodreku odrishitse neimaju .
Dabise pák dogodilo , scto Bógh sačuvo i po-
mislit , daje tko nepriateglia paklenoga na
pomóch zazivó , illimu kakav poklon prikazi-
vó , ovakí zločinczi nemoguse odrishit brez
nashé osobité oblasti .

Četvartoga , kolikose dotiče ubojstva povoglnoga očitoga : i skrovitoga megiu Muxom , i Xenom , i megiu Roditeglim , i Porodom , dillom izpugnenoga . U ovakim dogagijaim iziskujese oblast osobitá nasha . A u drugim ubojstvím nepovoglnim , olli povoglnim , ako su skrovita , posli negosu popravglene sctette , kolikoje moguché , dopusctamo oblast samim PP. Xupniczim , da mogú , naredivshi pristojné pokore pram tegobom opačiné , pokornike zbiglno skrushené odrishit .

U *petomu* , kolikose dotiče musckí glavá obustavgliasé oblast Nama , i nashemu Vikaru Generalomu . A svarhu Xenská glavá dopusctase samim PP. Xupniczim , da mogú odrishit pokornicze zbiglno skrushené , pokazavshiji xestoko , i naredivshijim pokore pristojné , i dugovité pram tegobom toliké opačiné . I ovose imá sve razumit od izbacegna zametka neoxivglenoga . A svarhu oxivglenoga iziskujese osobitá oblast od Nás , olli od Nashesga Vikara Generaloga .

U *osmomu* , obustavgliamo Nama , i nashemu Vikaru Generalomu oblast , kolikose dotiče parvoga kollina , kolikó po karvi , tolikó po svojstvu . A u ostalim dogagijaima , kojise pod osmim brojom nalazé , dopusctamo oblast PP. Xupniczim ; kako i gniovim

Pomochniczim , da mogú odrishit pokornike ,
i pokornicze pravé , naredivshijim pokore pri-
stojné .

Zabilixegne I.

Musckiche , koji neimaju godina 14. podpu-
ní , ni Divojčicze , koje nisu izpunile 12. go-
diná , ni u jednomu od ozgor zabilixení do-
gagijajá neobustavgliamo .

Zabilixegne II.

Svakí Xupnik , i Ispovidnik , kojim budè
od Nás , olli od nashega Vikara Generaloga
oblást svarhu rečení dogagijajá podiglená, duxni-
su svaki pút pria odrishegna kazat svakomu
pokorniku , i pokorniczi , kojise u kojoj opa-
ćini obustavglenoj nalaze , daje taká opaćina
oblasti Papinoj , olli Biskupskoj obustavgle-
na , i dajimje oblast osobito podiglana , za
moch pokornike pripravné, i dostojné odrishit ,
akose zbiglno kaju , i stanovito obechiaju ,
dase neché unapridak na take opaćine povrachiat .

Quo ex Apostolicae S. Sedis Indulto concessa fuit facultas Fidelibus in Vicariatu Bosnensi existentibus in quibusdam Festivis diebus servilia opera, et praecipue ad agriculturam spectantia exercendi.

Cum saepe in omnibus fere Apostolici hujus Nostri Vicariatus Bosnensis Paroeciis contingat, ut Fideles speciali Regimini nostro subjecti, partim necessitate, partim vero Tyrannorum violentia adacti, plures Festos de praecepto dies intra annum, aestivo praesertim tempore occurrentes, violare, in iisque servilibus operibus, nulla ad id impetrata a Pastoribus suis licentia, notabili temporis spatio, et quandoque per diem integram, vacare adigantur; et propterea conscientiae stimulis agitati de hujusmodi transgressionibus in S. Poenitentiae Tribunali se accusare soleant, semperque eadem necessitate, et violentia pressi, rursus laborare cogantur. Idcirco Nos eorum conscientiae levamen aliquod adferre, simulque saluti prospicere cupientes, ab Apostolica S. Sede eam impetravimus licentiam die 5. Maji anni currentis 1816., qua

Fideles jurisdictioni nostrae subjectos ab operum servilium , ad agriculturam praecipue spectantium , abstinencia , nec non etiam , si opus fuerit , ab obligatione praedictis diebus audiendi Missam dispensare possimus ; adhortando eosdem , ut praedictam Apostolicae S. Sedis benignissimam Indulgentiam aliis , atque aliis Christianae pietatis operibus resarcire studeant .

Ea propter Nos de RR. PP. Parochorum Spirituali Regimini nostro subjectorum probitate, zelo , atque prudentia plurimum in Domino confisi , hanc ipsam benignissimam S. Sedis Indulgentiam illis communicamus , eorumque Capellanis , sive coadjutoribus a Nobis ad Animarum curam adprobatis , in eorundem Parochorum absentia , aut distantia ; quatenus nimirum , durante eorum munere , in casibus manifestae necessitatis Fidelibus utriusque sexus Spirituali eorum curae concreditis , tam in particulari , quam in communi , infrascriptis duntaxat diebus Festis indulgere possint , ut audita prius , si commode fieri potest , S. Missa , operibus servilibus , ad agriculturam praecipue spectantibus , citra conscientiae remorsum , et secluso scandalo , manum admove-
re possint : studeant nihilominus benignam hanc Sanctae Matris Ecclesiae relaxationem aliis Chri-

stianae pietatis operibus compensare , recitando ex. gr.

I. Sex *Pater* , *Ave* , et *Gloria* ad honorem SS. Passionis Domini nostri Jesu Christi,

II. Tria *Pater* , *Ave* , et *Gloria* ad honorem SS. Apostolorum pro communibus S. Matris Ecclesiae necessitatibus ,

III. Actus *Virtutum Theologalium* cum actu *Contritionis* .

Qui vero Missae interesse ob locorum distantiam , vel alia impediti causa legitima nequiverint , praeter mox recensitas orationes *Coronam* etiam Domini nostri Jesu Christi devote recitare poterunt , meditando Sanctissimae vitae ejus mysteria .

Festa autem, in quib. laborare permittitur, sunt

1. Tertia dies Paschatis ,
2. SS. Apostol. Philippi , et Jacobi ,
3. Inventio S. Crucis ,
4. Tertia dies Pentecostes ,
5. S. Jacobi Apostoli ,
6. S. Annae Matris B. V. Mariae ,
7. S. Laurentii Martyris ,
8. S. Bartholomaei Apostoli ,
9. S. Matthaei Apostoli , et Evang.
10. S. Michaelis Archangeli ,
11. SS. Simonis , et Judae Apostolorum ,
12. S. Andreae Apostoli ,

13. SS. Innocentium .

Praecipimus porro cunctis Fidelibus , ut reliquas Domini Solemnitates , Dominicos , ac Festivos dies ea , qua decet , Christiana pietate devotissime celebrare satagant , a servilibus laboribus pro possibili abstinendo , et sanctis operibus vacando .

Injungimus quoque RR. Parochis , et Capellanis , ut praefatis Festivis indulgentiae diebus , quibus labores Fidelibus permittuntur , Missas opportuna hora , et in Parochiarum medietate pro Fidelium commodo celebrare contentur ; dumque a S. Altari dies Festos intra Hebdomadam recurrentes Populo indicunt , necessitate perspecta pro temporum congruentia , praedictos labores prudenter pieque in Domino ex Apostolicae S. Sedis auctoritate indulgeant .

Mandamus postremo , ut praesens Decretum omnes Parochi , et Capellani in hoc Vicariatu animarum curam exercentes distincto characterе descriptum in cunctis Sacristiis , ac Religiosorum Hospitiis prae oculis habeant .

Datum in Conventu S. Spiritus Fojniczae
die 30. Julii 1816.

F. AUGUSTINUS MILLETICH Ep. Daul. et V. A. Bos. Mpp.

L. ✠ S.

De mandato Dom̃nis Suae Illustris. , ac Reverendis.

FR. MARIANUS JAKOVGLEVICH Secret. Mpp.

